

**ADY ENDRE NÉMET NEMZETISÉGI NYELVOKTATÓ
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

BERHIDA

Érvényes: 2018. szeptember 1-től

Tartalomjegyzék

Bevezető	1
1. Az iskola nevelési programja	5
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	20
1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	25
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	27
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	41
1.8. A Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	42
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	45
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	51
1.11. A tanuló felvételének szabályai.....	51
2. Az intézmény helyi tanterve	56
2.1. A választott kerettanterv megnevezése	56
2.2. A választott kerettanterv óraszámai	57
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	61
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	62
2.5. Mindennapos testnevelés	67
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	69
2.7. Élményszerű tanulás	71
2.8. A tanulói esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	81
2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	84
2.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elve és korlátai	87
2.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	88
2.12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségi kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	89
2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	89
2.14. Az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	90
2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	96
2.16. A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei; Egy évfolyamon való másik osztályba való átlépés feltételei	99
2.17. Az iskolaotthonos/egész napos iskola nevelési-oktatási programja	99
3. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének-oktatásának pedagógiai programja ..	102
Záró rendelkezések	112
Mellékletek	114

Bevezető

Mottó:

„... egész embert akarunk nevelni. Tanításunk ne üres adatokból álljon, hanem elégítse ki a gyermek természetes kíváncsiságát, tudni és érteni akarását. A lényeget tanítsuk szépen, egyszerűen és világosan, mert a lényeg szép, egyszerű, világos és gyönyörűsége a szellemnek. ...”

(Szent Györgyi Albert)

Az iskola általános adatai

Az intézmény neve: Ady Endre Német Nemzetiségi Nyelvoktató
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ☐ **OM azonosítója:** 037124
- ☐ **Székhelye:** 8181 Berhida, Kossuth L. u.11.
- ☐ **Tagintézmény telephelye:** 8182 Berhida, Ibolya út 4.
- ☐ **Típusa:** összetett iskola
- ☐ **Elérhetőségei:**

Telefon:

- ☐ Igazgató: 88/586-680
- ☐ Titkárság: 88/455-184
- ☐ Tanári: 88/586-681
- Művészeti iskola: 88/455-608

Fax:

- ☐ Titkárság: 88/455-184
- Művészeti iskola: 88/455-608

E-mail címe:

adyiskola@altisk-berhida.sulinet.hu

Honlap címe:

www.altisk-berhida.sulinet.hu

- ☐ **Az alapítás éve:** 1962.
- ☐ **Az iskola alapítója:** Berhida Nagyközség Önkormányzata
- ☐ **Az intézmény működtetője:** Klebelsberg Központ – Veszprémi Tankerületi Központ, 8100. Veszprém Szabadság tér 15.
- ☐ **Az intézmény fenntartója:** Klebelsberg Központ, 1054. Budapest, Bajcsi-Zsilinszky út 42-46.

Az iskola rövid története

Az iskola épülete 1960-61-ben épült. Az iskola átadása 1962-ben történt meg. 1986-ban könnyűszerkezetes épülettel bővült a régi iskola épülete, melyben az alsó tagozat tanul. Jelenleg is eme két épületegyüttesben folyik a tanítás. Ady Endre nevét 1989-ben vette fel az iskola, azóta évente Ady-napokat tartunk az iskolában.

Az iskola magán viseli a település jellemző vonásait:

- Legszembetűnőbb ismerv a település jellege kisváros. A mentalitást tekintve azonban tipikusak a falusi kötődések, ugyanakkor tapasztalható a városiasodás. Ez a sajátos karakter az iskola életére is jellemző.
- Másik jellemző vonás a munkanélküliség, de a széthullott rossz körülmények között élő családok sem ritkák. Ez sikereink és kudaraink alapja.
- Igen jelentős a roma etnikumhoz tartozók száma. A település lakosainak száma ugyan növekszik, ám a lakosság egyes rétegeinek életfeltételei rosszabbodnak.

Ezek a sajátosságok halmozottan jelentkeznek az iskolában, meghatározzák annak feladatait. A gyerekek jelentős hányada hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett. Az életviteli gondok, az alacsony szocializáció magatartásbeli problémaként mutatkoznak meg az iskolában, s erősen hatnak a tanulás értékének presztízsvesztésére.

Iskolánk arculatának egyik fő jellemzője tehát a hátránykompenzálás. Ezt kívántuk megcélózni az integrált és képesség kibontakoztató, valamint az iskolaotthonos oktatás bevezetésével. Emellett nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra.

Első osztálytól kezdődően német nemzetiségi nyelvet, 4. évfolyamtól mindenkinek kötelező az informatika tanulása.

2014. szeptemberében az ének-orientáció bevezetésével további lehetőséget kívántunk adni a tehetség kibontakoztatására– a szülők és a társadalom igényeinek megfelelően.

Ez a tehetséggondozás új területeit nyitotta meg és ehhez kapcsolódik a művészeti iskola szolfézs és hangszer tanítása.

Az iskola tanulólétszámában és annak szociális, társadalmi helyzetében végbement változások, az SNI-s, HH és HHH tanulók nagy létszámú megjelenése új feladatok elé állítja a nevelőtestületet. Ezért a pedagógusok igen nagy önállóságot kapnak ahhoz, hogy elsősorban játékosan formálják a növendékek személyiségét, fejlesszék szépérzékét, és kitartó munkára ösztönözzék őket.

A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, eltérő képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyermekeket együtt nevelve biztosítja a test és a lélek harmonikus fejlesztését, elősegíti a szocializáció folyamatait, kialakítja és tovább építi tanulóink elemi műveltségbeli alapjait, megalapozza és fejleszti tanulási stratégiáit.

1. Az iskola nevelési programja

Helyi szintű szabályozás dokumentumai

Az iskola

- Szakmai Alapdokumentuma
- Pedagógiai Programja, ennek részeként Helyi Tanterve
- Szervezeti és Működési Szabályzata
- Házirendje

A pedagógiai program meghatározza:

1. Az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

- az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
- a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatokat,
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, a többi tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók (továbbiakban: sajátos nevelési igényű tanuló) nevelését-oktatását,
- a tehetség, képesség kibontakozását, segítő tevékenységeket,
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását, segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- a szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit,
- az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját, az egészségnevelési programban az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatokat, beleértve a mindennapos testedzés feladatainak

végrehajtását szolgáló programot.

2. Az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül

- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
- az iskola magasabb évfolyamára való lépés feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékelését, minősítésének követelményeit és formáit,
- az iskolai írásbeli beszámoltatások formáit, rendjét, korlátait, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepét, súlyát,
- az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátait, a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket.

Belefoglaltuk az elmúlt időszak eredményeit, a kerettantervi változásokat. Azt a tényt, hogy vannak pszichés fejlődési zavar miatt nevelési és tanulási folyamatban akadályozott tanulóink is, így az oktatásban figyelembe kell venni a rájuk vonatkozó tantervi irányelveket, illetve a gyerekek speciális igényeit. *Csak azt írtuk le, amit meg is valósítunk, ami a partneri elvárásoknak, küldetésnyilatkozatunknak és a jövőképünknek is megfelel.*

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink:

- kompetencia alapú oktatás
- a közösségszervezés
- az egységes követelményrendszer
- tehetséggondozás
- felzárkóztatás
- magas színvonalú művészeti műveltség elsajátítása
- a művészet átörökítő szerepének felismerése
- világnézeti, erkölcsi nevelés
- közéletiségre nevelés
- az egészséges életmódra nevelés
- az esztétikai nevelés
- a környezetvédelmi nevelés
- élményszerű oktatás és tanítás

- gyermek- és ifjúságvédelem
- partnerközpontúság
- a szociális hátrányok enyhítése
- a szülői ház és az iskola együttműködésének, az intézmény kapcsolatrendszerének elve
- SNI-s tanulók integrált oktatása
- esélyegyenlőség érvényesítése
- szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása

Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti értékeket szolgálja, fontos szerepet szán a hagyományoknak, elősegíti a nemzeti azonosságtudat fejlesztését, tiszteletben tartja az ország nemzetiségeinek, etnikai közösségeinek identitását, irántuk empátiával viselkedik.

Kiemelt jelentőséggel bír programunkban a más népek, más kultúrák iránti nyitottság, megértés. Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére neveljük tanítványainkat.

Az alapkú nevelés-oktatás általános céljai

Az iskola célja, hogy olyan ifjúságot neveljen:

- akik képesek testileg, lelkileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg az egészséges életvitelre,
- akik rendelkeznek a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szociális értékrenddel, szokásokkal és magatartásformák ismeretével, s képesek azokat a gyakorlatban megvalósítani,
- akik képesek önmagukért és másokért a felelősségvállalásra,
- akiknek reális képük van önmagukról és a világról, akik reális tervekkel rendelkeznek jövőjükkel illetően, s elég erősek azokat megvalósítani,
- akik érzelmeik között helyet adnak a hazaszeretet szép érzésnek, ugyanakkor becsülnék más népcsoportokhoz tartozókat,
- akik tudják, milyen fontos számukra a természeti környezet és annak megőrzése,
- akik rendelkeznek a korszerű műveltség alapjaival és képesek az önfejlesztésre,
- akik ismerik az egészséges életmód alapvető kritériumait, igyekeznek azokat követni,
- akik képesek érvényesülni, és a társadalomba beilleszkedni,
- akik képesek lesznek alkalmazkodni a társadalom változó viszonyaihoz,

- akik igyekeznek maguknak sikeres életpályát építeni, hasznosítva az iskolában szerzett tudást és fegyelmet.

Célok az alapfokú oktatás 1. – 4. évfolyamán

Oktatói-nevelői munkánk célja, hogy:

- Óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskola tanulási tevékenységeibe.
- Tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.
- Az iskola adjon teret a gyermek játék és mozgás iránti vágyainak.
- Az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését.
- Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen; alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen, figyelembe véve a két szakaszt:

1. – 2. évfolyam, mint bevezető szakasz, és

3. – 4. évfolyam, mint kezdő szakasz.

- Az iskola segítse elő a gyermek szociális fejlődését, a közösséghez és egymáshoz való alkalmazkodás képességének kialakulását.
- A tanulási és viselkedési zavarok kiszűrése, a korrekciós munka megkezdése.
- Az iskola ismerje fel és kezdje meg, már kora gyermekkorban a tehetségeket és annak fejlesztését.
- A hagyományok megismertetésére.

Célok az alapfokú oktatás-nevelés 5. – 8. évfolyamán

Oktatói-nevelői munkánk célja, hogy:

- Folytassa az előző szakaszok nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagozódik:

- **alapozó szakaszra, 5. – 6. évfolyam, és**
- **fejlesztő szakaszra, 7. – 8. évfolyam.**

- Vegye figyelembe, hogy a 10 – 12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
- Vegye figyelembe, hogy 13 – 14 éves kortól a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.
- A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, motivációjú kultúrájú gyerekeket együtt neveljük.
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra.
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre.
- Alapozza meg a felkészülést a jogok és a kötelességek törvényes gyakorlására.

Az alapfokú oktató-nevelő munka céljai határozzák meg, milyen pedagógiai feladatokat kell elvégezni.

Feladatok az 1. – 4. évfolyamon:

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon.
- A tanulói érdeklődésre épített, motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítsa érzelmvilágának gazdagodását.
- Adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.
- Alapozza meg a tanulási szokásokat.
- Támogassa az egyén képességének kibontakoztatását.
- Működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
- Törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szocio- kulturális környezetéből, vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- Ismertesse meg tanulóval és szülővel a részképesség- és magatartászavar kezelési lehetőségeit.
- Tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből

megismerhető értékeket.

- Erősítse meg a humánus magatartásformákat és mintákat.
- A gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.

Feladatok az 5. – 8. évfolyamon:

- Fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritás érzését, empátiáját.
- Olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét.
- Tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, ill. egymáshoz való viszonyulásukban.
- A demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.
- A nemzeti, a nemzetiségi és etnikai hagyományok tudatosítására és ápolására való nevelés.
- Fejlessze a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.
- Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.
- Fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására

Eszközök, eljárások, módszerek

A nevelési eszköz a gyermekek tevékenységi formáit jelenti, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik. A nevelési eljárás a módszerek koncentrációját értjük, amelyet a pedagógusok a nevelési célok elérése érdekében alkalmaznak. Eljárás önmagában nem létezik, mindig eljárások rendszerében kell gondolkodnunk.

A pedagógusok habitusától, intuíciójától, nevelői aktivitásától, találékonyságától függ, hogy a nevelési cél elérése érdekében a gyermeki tevékenység szervezése során milyen eljárásokat alkalmaznak.

Ezen túlmenően ügyelni kell, hogy a választott eljárások alkalmazkodjanak:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez
- a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kultúráltságához, felkészültségéhez, vezetői stílusához
- a mindenkori szituációhoz, annak tartalmához

A nevelés valamennyi folyamatához alkalmazható módszerek a hagyományos osztályba sorolás szerint: követelés – meggyőzés – gyakorlás – ellenőrzés – elismerés vagy büntetés.

A mindennapi nevelési gyakorlat azt kívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük szerint csoportosítsuk:

1. **A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:** az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló
2. **A tevékenység megszervezésének módszerei:** követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, szerepjátékok, gyakorlás

3. **A magatartásra ható módszerek:**

- **Ösztönző módszerek** /ígéret, biztatás, helyeslés, elismerés, dicséret (szóbeli, írásbeli, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi, oklevél, kitüntetés, osztály előtt, iskolai rendezvényen, közösségi rendezvényen, alapítványi, fenntartói elismerések), osztályozás, jutalmazás (Formái: dicséret, oklevél, jutalomkönyv, vagy tárgy, tanulmányút, stb.)/
- **Kényszerítő módszerek** /felszólítás, követelés, parancs, büntetés (szóbeli, írásbeli, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, rovás, áthelyezés)/
- **Gátlást kiváltó módszerek** /felügyelet, ellenőrzés,

figyelmeztetés, intés, fenyegetés, tilalom, ártterelés,
elmarasztalás/

Eszközök, technikák

- *Nyelvi (verbális) eszközök:* beszéd, beszélgetés (szabad, vagy irányított, spontán, vagy tervezett, egyéni, vagy csoportos), interjú
- *Nem nyelvi (nem verbális, metakommunikációs) eszközök:* arckifejezés, mimika, szemmozgás, tekintet, testközelség, térközsabályozás, testhelyzet, testtartás, gesztusok, kulturális jelzések
- *Szociális technikák:* A szociális technikákat a gyermekek először a családban, majd az óvodai közösségben, később az iskolai közösségben sajátítják el; fontosak, mert a gyermekkori beidegződések kitörölhetetlen nyomot hagynak a személyiségben. A szülő, az óvónő, a pedagógus saját személyiségével, stílusával, öltözködésével, beszédkultúrájával követendő mintákat nyújt a gyermekeknek.

Az iskolai oktató-nevelő munka során alkalmazható eljárások

- Ön- és emberismeret fejlesztése:
(fejlesztő interjú, fejlesztő beszélgetés, jövőkép tervezése, életút, karrier tervezése)
- Szociális készségfejlesztő technikák:
 - problémamegoldó és konfliktuskezelő készségek fejlesztése
 - minta és modellnyújtás
 - megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás)
 - szerepjátékok
 - dramatizáló tevékenység
 - játékok

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk együttműködik a szülővel a tanuló személyiségének fejlesztésében. Pedagógusaink a tanuló személyiségének fejlesztéséről nevelése, tanítása keretében gondoskodnak.

Világnézeti, erkölcsi nevelés

- A tanórai, tanórán kívüli magatartás normáinak megismertetése, elsajátíttatása, betarttatása.
- Minden gyermeket egyéni képességének megfelelően ítélünk meg. Feladatunk olyan követelmények támasztása, melyek során minden tanuló személyiségének megfelelően tud sajátosat, kiemelkedőt tenni

önmagáért, az iskoláért.

- Tiszteletben tartjuk tanulóink hitét. Biztosítjuk a hit- és vallásoktatást.
- Feladatunk kialakítani a tanulók megfelelő én tudatát. Meg kell találni helyüket a családban, az iskolai közösségekben. Ehhez folyamatosan igényeljük a szülői ház segítségét.
- Nevelőmunkánkban fontos feladatunk, hogy a gyermek megismerje az alapvető emberi értékeket, azokat magáévá tegye, azok szerint éljen. E téren alapvető példamutatása.

Esztétikai nevelés

- Feladatunk megismertetni a szép, az esztétikum, az ízlés fogalmát. Fedezzék föl magukban, környezetükben a harmóniát, törekedjenek annak elérésére.
- A tanórákon illetve a művészeti oktatás területein képessé tesszük a tanulókat az önálló alkotómunkára.
- Megismertetjük őket az alkotás örömeivel, mások munkájának reális értékelésével, megbecsülésével.
- Megköveteljük, hogy munkáik rendezettek, esztétikusak legyenek. Fokozottan ügyelünk beszédkultúrájuk alakulására, nem tűrjük a pongyolaságot.
- Igényeljük testük, ruházatuk tisztaságát, rendezettségét.
- A környezet szépítésére, tisztaságának megőrzésére szoktatjuk tanulóinkat.
- Kiemelt feladatunknak tekintjük a művészeti nevelést.
- A tagintézményben gyermekeink hangszeres zenei, és képzőművészeti oktatásban részesülnek.
- Biztosítjuk a rendszeres fellépéseket tudásuk bemutatására.
- Tanulóinkat megismertetjük városunk, megyénk, hazánk értékeivel.
- Tanulmányi sétákat, kirándulásokat szervezünk. Ezen alkalmakkor megismertetjük a környezet, a természet értékeit, szépségeit. Felhívjuk figyelmüket, a természetet romboló, a környezetet szennyező emberi tevékenységekre, megismertetjük, és koruknak megfelelően gyakoroltatjuk velük a megelőzés módját.
- Az iskolai védőnő segítségével mentálhigiénés órákat szervezünk. Itt megismertetjük tanulóinkkal az önmagukban rejlő értékeket, szépet, önmaguk, társaik elfogadására, a toleranciára neveljük őket.

Környezetvédelemre nevelés

- Alapvető feladatunk kialakítani az egyén és a környezet harmonikus együttélésének képességét. Ebben nélkülözhetetlen a család szerepe.
- A tanórákon szerzett ismereteket az iskola teljes életében alkalmazzuk.
- Megismertetjük velük az iskola szűkebb és tágabb környezetét, megköveteljük, hogy óvják annak rendjét, tisztaságát.
- Feladatunk megtanítani őket a takarékosagra, az energia ésszerű használatára. Évente két alkalommal gyűjtünk papírt.
- Megtanítjuk őket az élővilág megbecsülésére, megóvására.
- A Föld napja alkalmából környezetvédelmi vetélkedőt szervezünk.

Az egészséges életmódra nevelés

- Nevelőmunkánk során feladatunk, hogy tanulóinkkal elsajátíttassuk a korszerű, egészséges életvitelhez szükséges ismereteket, kialakítsuk bennük ezen életmódhoz helyes viszonyukat. Ebben alapvetőnek tartjuk a család segítségét, a nevelői példamutatást.
- Minden nap sor kerül olyan tevékenységre, mely kielégíti gyermekeink mozgásigényét. A mindennapos testnevelés biztosított tanulóink számára.
- Sportköreinken egyrészt labdajátékokra oktatójuk gyermekeinket, mely jó színtere a csapatszellem kialakításának, az önuralomra, fegyelemre nevelésnek, a közös sikerélmény megszerzésének.
- Az óráközi szünetet, a tanulás előtti időt /esős idő kivételével/ csak a szabadban tölthetik tanulóink.
- Figyelemmel kísérjük tanulóink sporttevékenységét.
- Feladatunknak tekintjük gyermekeink fizikai állóképességének növelését.
- Feladatunk megtanítani a szabadidő megtervezését, hasznos eltöltésének módját.
- Ennek érdekében működtetjük szakköreinket, szervezünk versenyeket, színházlátogatást, rendezvényeket.
- Tanulóink étkezési szokásai kötöttek.
- Részt veszünk az iskolagyümölcs programban.
- A nevelők feladata a helyes étkezési kultúra tudatosítása, folyamatos

gyakorlata.

- Intézményünkben tilos mindenfajta élvezeti cikk fogyasztása /Házirend/. Káros hatásokról prevenciós osztályfőnöki, biológia, környezetismereti órákon, előadásokon, filmvetítéseken szereznek ismereteket.

Közéletiségre nevelés

- Feladatunk megismertetni tanulóinkkal az iskola, a lakóterület, a város közéletét.
- Legyenek ismereteik a hazánkban, a világban zajló eseményekről.
- Feladatunk kialakítani az egészséges vitaszellemet, az érvelés képességét, egymás véleményének tiszteletben tartását, elfogadását.
- Kialakítjuk bennük azt a képességet, hogy tudják pontos helyüket a mikro- és a makrokörnyezetben.
- Kiemelt szerepet tulajdonítunk a Diákönkormányzatnak.
- Kialakítjuk velük a választás, a választhatóság gyakorlatát.
- Iskolai, városi, nemzeti ünnepeinken igényeljük a méltó megemlékezést, az aktív részvételt, a megfelelő külsőségeket.
- Fontos feladatunk a hagyományápolás. Ezt biztosítják bensőséges családi hangulatú közös rendezvényeink.
- A személyiségfejlesztő tevékenység kiemelt területei az iskolai sportkör és a tanítási órák keretében nem megvalósítható csoportos tevékenységi formák, így különösen környezeti nevelés, kulturális, illetőleg sportrendezvények.

A fenti személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok részletes lebontása az éves munkatervben, a pedagógiai munkaközösségek munkatervében, valamint a tanmenetekben kerüljenek osztályszintű, tantárgyi és területi lebontásra.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az **EGÉSZSÉG** a fizikai, szellemi, szociális, érzelmi, értelmi, egyéni (szakmai) jóllét állapota.

Az egészség:

- alapvető emberi jog,
- biztosítása és fenntartása egyéni és társadalmi cél,
- megléte: a hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődés egyik döntő feltétele.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS az összes nem terápiás egészségjavító módszer

gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatait, módszereit.

Célunk:

- az egészségfejlesztés folyamatában tanulónk képessé váljanak arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák,
- pedagógusaink számára meghatározó legyen az egészségfejlesztő gondolkodás és ennek továbbadása,
- a tanulók legyenek tisztában döntéseiknek és tevékenységüknek milyen következményei vannak az egészségre nézve.

Feladataink:

- egészségfejlesztő iskolai környezet megteremtése,
- egészségfejlesztő közösségi tevékenység megvalósítása,
- szemléletváltás kialakítás az egészségügyi szolgáltatásokban,
- az egészségfejlesztés folyamatát ez együttműködésre építjük,
- az egyén bevonásával megvalósítani céljainkat.

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az iskola az egészségfejlesztés legfontosabb színtere. A nyolc év alatt érdemi hatást tudunk a tanulókra, személyiségükre gyakorolni. Kedvezően kívánjuk kialakítani a nevelés folyamatában az életmódjukat, szokásaikat, életideályaikat.

- Hiteles, közérthető tájékoztatást adunk az egészséget érintő törvényekről, rendelkezésekről. A nevelők elősegítik az egészséggel, egészségneveléssel kapcsolatos alapvető információk terjesztését. Használjuk a többretegű és komplex kommunikáció eszközét. A helyi tanterv lehetőségeit, a sajátos nevelő hatások együttesét felhasználjuk az egészség-fejlesztés eredményessége érdekében.
- Közismertté tesszük a környezeti ártalmak és az egészségkárosodás közötti összefüggéseket. Tájékoztatást adunk az ember egészségi állapotát meghatározó tényezőkről.
- Biztosítani kell az egészségnevelés különböző színtereinek /iskolaorvos-védőnők - iskola/ együttes, azonos értékrenden alapuló működését.
- Meg kell teremteni a feltételeket az egészségnevelési feladatok megoldásához:
 - az óvodában elkezdett testi és mentálhigiénés nevelés folytatása életkornak megfelelően;
 - a szenvedélybetegségek megelőzése pl. mentálhigiénés neveléssel (pozitív értékrend,

- önbizalom, konfliktuskezelői képességek fejlesztése);
 - a mindennapos testnevelés biztosítása, a test- és mozgáskultúra fejlesztése, és a testedzés lehetőségének biztosítása;
 - egészséges táplálkozási szokások kialakítása, egészséges élelmiszerek iránti igény felkeltése,
 - az egészséges napi, heti, évszakos ritmus kialakítása;
 - szexuális felvilágosítás (fertőző betegségek, nemi úton terjedő betegségek megelőzése, terhesség megelőzése);
 - beteg társaik elfogadása és segítése;
- Össze kell gyűjteni a korszerű, hatékony egészségnevelési módszereket (interaktív, személyiségközpontú oktatási, nevelési módszerek alkalmazása, drámapedagógiai elemek beépítése stb.)
 - Segítsük a mindennapi élet döntései során az egészségesebb lehetőség kiválasztását. Közismertté kell tenni, hogy mindenkinek alapvető emberi (gyermeki) joga, hogy egészséges legyen.
 - Nagy gondot fordítunk a lelki egészség védelmére.

Segítő kapcsolatok az egészségfejlesztésben

- **Szülők (család):** Fontos a folyamatos információ-átadás, megfelelő tájékoztatás. Jelentős szerepe van az aktív bevonásuknak a munkák hatékonyságában.
- **SZM:** Szükséges a támogatásuk megnyerése, mivel a megvalósításban fontos partnerek.
- **Iskolaorvosok és védőnők:** Intézményeinknek van jogszabályok által meghatározott iskolaorvosa, fogorvosa, védőnői, akik a szűrést és az ellátást az életkorhoz kötődően intézményünkben megvalósítják. Vizsgálatok során követik a testi, érzelmi és intellektuális fejlődést az érzékszervek állapotát. Szűrések során felismerik a krónikus betegségeket, kóros elváltozásokat. Közreműködnek a közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve.

Az iskola egészségügyi ellátástól várjuk a segítségnyújtást a következő területeken:

- életmód és betegségek összefüggései,
- segítség a serdülőkori érzelmi, magatartási és életmód, valamint

- szexuális problémák és krízisek megoldásában,
- környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálékozás egészségügyi kérdésekben.

- **Iskolafogász**
- **Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő**
- **ÁNTSZ**
- **Rendvédelmi szervek**
- **Önkormányzati és Járási Hivatalok**

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A korszerű ismeretek elsajátítása része az egészségkultúrának, és nemcsak humánus cselekvés, hanem törvénybe iktatott kötelességünk is.

Az iskolában, háztartásban, közlekedés során mindenkit érhet kisebb vagy nagyobb sérülés, baleset, s bár mikor kerülhetünk olyan helyzetben, hogy segítséget kell nyújtsunk mások számára is

Sokszor a helyszínen nyújtott első segítség életet menthet, vagy meghatározza a gyógyulást is. Az időben és jól felismert segítségnyújtással megállíthatjuk a sérülés további romlását is. Ezért fontos, hogy már az iskolában megalapozzuk a tanulóknak az elsősegélynyújtás fontosságát és alapismereteit..

Az iskola tanulóit az alább felsorolt alapismeretekkel kell megismerttetünk

- Az elsősegélynyújtás bárki által végzett olyan egészségügyi tevékenység, aminek célja a hirtelen egészségkárosodás megállapítása vagy feltartóztatása.
- **Sérült ellátás legfontosabb feladatai:**
 - Légutak felszabadítása,
 - Légutak szabadon tartása (ha a sérülés megengedi, stabil oldalfekvő helyzettel)
 - Artériás nyomókötés, vénás nyomókötés felhelyezése
 - Törés, lágyrész – sérülés rögzítése
 - Sebfedés
 - Nyugalomban tartás
- **Főbb magatartási szabályok**

- A sérültet az orvosnak kell ellátnia, nekünk gondoskodnunk kell a mentők értesítéséről, valamint arról, hogy a segítség megérkezéséig ne romoljon a sérült állapota.
- Úgy kell cselekedni, hogy ne okozzunk további balesetet.
- Először villámgyorsan tájékozódni kell. A tájékozódás során öt kérdésre kell választ kapni:

Mi történt?

Hogyan

történt?

Hány

sérült van?

Milyen sérüléseik vannak?

Van-e még valamilyen veszélyforrás, ami további sérüléseket okozhat?

Ha ezeket a kérdéseket meg tudja válaszolni a tanuló, egyrészt pontosabb adatokkal tud szolgálni a mentőknek, másrészt könnyebben meg tudja határozni azokat a teendőket, amit a sérült állapotromlásának megakadályozásáért tennie kell.

- **A segélyhívó számának ismerete!**

Ahhoz, hogy ezeket az alapelvek megvalósíthatók legyenek a pedagógusok továbbképzése szükséges.

A továbbképzés célja: hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításának lehetőségei

Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az elsősegély-nyújtási ismeretekhez. Kiemelt szerepük a 6. osztályos **természetismeret** tantárgynak valamint a 7-8. osztályos **biológia** tantárgyaknak van. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet érdemes fordítani. Az **osztályfőnöki órák**

keretében ismeretátadás és interaktív gyakorlatokat és esetelemzéseket lehet végezni.

Tanórán kívüli foglalkozások

Napközis foglalkozások

Ha jó a tervezés és az együttműködés a tanítók és szaktanárok között, kitűnően egészítheti ki a tanórai programot, illetve a konkrét esetfeldolgozást. A napközi és a tanulószoba kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak is.

Délutáni szabadidős foglalkozások, sportprogramok, témáival kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.

Egészségnap

Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok. Szakképzett előadók meghívásával, akár több iskola összefogásával.

Tájékoztató fórumok

Szülői értekezletek, szülőcsoportok számára szervezett fórum, tájékoztatók megszervezése. Megvalósítható osztályszintű vagy iskolaszintű programok külső előadók szakemberek bevonásával.

Szakmai tanácskozások iskolai tréningek megszervezésével, amelyek elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja.

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A *közösségfejlesztés* az a pedagógiai folyamat, amely az egyén, a természet és a társadalom közötti kapcsolatokat kialakítja, megteremti.

Az iskola közvetíti mindazokat az értékeket és követelményeket, melyeket a tanulók az iskola közösségében elsajátítanak, s felnőttként társadalmi gyakorlatként alkalmazni tudnak. Hozzásegíti a tanulókat a demokratikus joggyakorlás elsajátításához és az iskolában szerzett tapasztalatok későbbi hasznosításához.

Iskolánkban a közösségfejlesztés főbb területei:

- **Tanórák:** szaktárgyi és osztályfőnöki órák,
- **Tanórán kívüli foglalkozások:** napközi, tanulószoba, sportkörök, énekkar, séta, kirándulás
- **Diákönkormányzati munka:** szabadidős programok szervezése,

papírgyűjtés, versenyeken részvétel

- **Szabadidős tevékenységek:** Farsang, Kultúrális Fesztivál, Színházlátogatás, Kirándulások, táborozások, Tanoda

Mind a négy terület **sajátos foglalkoztatási formát követel**, mások az egyes területek feladatai, **céljai, abban megegyeznek**, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakításához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos, és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét – hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve – kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell venni mindennapi munkájuk során.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésével
- viselkedésével
- beszédstílusával
- társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozza meg, és egyes pontjait kötelező feladatként határozza meg az alkalmazotti közösség számára.

A közösségfejlesztés feladatai:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait,
- megismerje népünk kulturális örökségét, nemzeti kultúránk értékeit,

- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, kultúrák, vallások és a másság iránt, becsülje meg azokat,
- ha módja van rá, vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- váljon érzékeny a környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- szerezzon személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- legyen képes a a digitális eszközöket felhasználói szinten, és azt szelektíven használni.
- tanulóink legyenek képesek társaikkal és felnőttekkel egy adott témáról anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.
- az önálló, eljövendő felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget pedig a közösségi érdek, a közös cél, a közös értékrend és a tudat tartja össze.

Ennek kialakítása érdekében a szaktárgyi órákon az egyes tanárok feladata:

- Segíteni a tanulók kezdeményezéseit.
- A tanórákon alkalmazott változatos munkaformákkal erősíteni az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.
- Arra irányítani a tanulót, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás- és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában.

- Segíteni, hogy a tanulók közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát közösen értékelni.

Az egyes tantárgyak közösségfejlesztési feladatait a tantárgyi követelmények tartalmazzák.

A közösségformálásban az **osztályfőnöki nevelőmunkának kiemelkedő** szerepe van.

Az osztályfőnök osztálya közösségi életének tudatos tervezésével és szervezésével biztosíthatja a folyamatosságot, azaz a már elért eredmények továbbfejlesztését és a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építést.

Feladata:

- A kiegyensúlyozott társas kapcsolatok létrejöttéhez szükséges személyiség jellemzők formálása, fejlesztése.
- Segítse a közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakításával az összetartozást erősítő erkölcsi normák meggyökereztetését.
- Az osztályban a formális és informális háló figyelemmel kísérése alapján tájékozódik a társas kapcsolatok helyzetéről, beavatkozik a peremhelyzetek kialakulásának megelőzése, megszüntetése érdekében.
- Az osztályfőnöki órák tananyaga önismereti, kulturált magatartás és életmód kialakulását valamint a szociális képességek fejlesztését célzó témaköröket tartalmaz

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások a közösségfejlesztés kötetlenebb tevékenységi formái, és a közösen átélt napközis, tanulószobai, énekkari, sportköri foglalkozások, táborok, illetve kirándulások, túrák érzellemmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladata:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,

- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai DÖK a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében önállóan intézik saját ügyeiket.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére, valamint az iskola hagyományainak ápolására az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4–8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák önkormányzati vezetőség irányítja, az iskola igazgatója által megbízott nevelő segítségével.

Feladata:

- Elsősorban a közösségépítő jelleg erősítése a már kialakított hagyományok, programok szervezésével, lebonyolításával. A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése is fontos szerepet játszik. (papírgyűjtés, teremdekorálási verseny, farsangi műsoros jelmezzszeny).
- Olyan tevékenységeket szervezzen, amelyek értékes esztétikai élményeket nyújtanak a közösség tagjainak, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség is.
- A közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése.
- A közösség érdekében végzett tevékenységekért a közösség előtti dicsőret kivívása, amellyel előmozdítják olyan egyéniségek kialakulását, akik szívesen kapcsolódnak be, majd kezdeményezik érdekes, hasznos tevékenységek lebonyolítását.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáikhoz, és hatása nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladata:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása, az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,

- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös

feladatok megoldását.

- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A Nemzeti Köznevelési törvény szerint az alábbi tanulók tartoznak **a kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek csoportjába:

- **különleges bánásmódot igénylő** gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermek, tanuló.

A következő pontokban a velük kapcsolatos pedagógiai tevékenységek olvashatók.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Nkt. szerint: „Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.” Azaz azok a tehetséges tanulók, akiknél az intelligencia, kreativitás-képesség és a feladatalkötelezettség nagy, a tevékenységformák széles körében fejleszthetőek. A tehetséges tanuló önállóbb, függetlenebb, a különféle problémákat maga próbálja megoldani, kreatív, eredeti, kritikusabb, sokkal kevésbé befolyásolható, fejlettebb beszédkésztségű, tartósabb figyelmű, szembetűnő érdeklődésű.

Iskolánk feladata, hogy a tanulók képességeit minél szélesebb körben feltárjuk, és a lehető legjobban fejlesszük. A tehetséges tanulók kiválasztása és támogatása, képességeik fejlesztése minden pedagógusunk fontos feladata.

Az osztályon belüli csoportbontás, a differenciált oktatás, a kiscsoportos tanulási formák

alkalmazása ugyanúgy szolgálja ezt a célt.

Intézményünk egyéb területeken is hangsúlyt fektet a település, a kisebbségi önkormányzatok és a szülők igényeire.

Hatásukra kezdődött el a **német nyelvoktató nemzetiségi oktatás**, amely a nemzeti identitás tudatosítása mellett kitűnő nyelvi képzést biztosít a programban részt vevő tanulók számára.

Az **informatika oktatásban** nem csak a normál tantervű, hanem a speciális

nevelés1.5i igényű tanítványaink is részesülnek, amellyel biztosítani kívánjuk, hogy végzett tanulóink rendelkezzenek a korszerű ismeretszerzéshez alkalmas képességekkel és készségekkel.

A tehetséggondozás a szülők igényeinek figyelembevételével került sor 2015-ben az ének-zene orientációs program beindítására. Itt a tanulók az ének és a hangszeres tanulás mellett táncot is tanulhatnak, idegennyelvként pedig angol nyelvet tanulnak már 1. osztálytól.

A tanórán kívüli **művészeti oktatás-nevelés** feladatait a tagintézményként működő Alapfokú Művészeti Iskola látja el, amely iskolánk épületében kapott helyet.

A tehetség felismerése általában nem egyszerű feladat. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink minél hamarabb ismerjék fel a tehetségeket, ehhez megfelelő pedagógiaipszichológiai-ismeretekkel rendelkezzenek.

Különös figyelmet igényel az **átlagosnál magasabb intelligenciájú sajátos nevelési igényű tanulók speciális tehetségének felismerése, kibontakoztatása.**

A tehetséggondozás mind a tanórák, mind a tanórán kívüli foglalkozások feladata A tehetséges tanulók fejlesztésének lehetőségei iskolánkban:

Tanórákon:

- személyre szabott feladatok
- differenciált munka
- önálló kutatómunkára, kiselőadások tartására ösztönzés,
- mindennapos testnevelés

Tanórán kívül:

- helyi szaktárgyi versenyek
- tanulmányi versenyekre való felkészítés
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, levelezős, sport, kulturális)
- tehetséggondozás/középiskolai előkészítő
- könyvtárlátogatás, könyvtárhasználat
- informatika szaktanteremben-tanári felügyelettel-előre egyeztetett időpontban számítógép és internet használata
- szabadidős tevékenységek szervezése: pl.: színház és múzeumlátogatások
- tanulmányi kirándulások
- szervezett szabadidős programok
- iskolai sportkör
- énekkar

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcban többféle, a tanulással kapcsolatos zavar összegződik. Az egyes típusokat külön kell választani ahhoz, hogy a velük kapcsolatos teendők megfogalmazhatók legyenek. A különválasztást diagnosztikus felmérések, illetve szakértői- és szakvélemények alapján végezzük.

Az egyik típusba azokat a tanulókat soroljuk, akik a tanulási képesség fejlődési zavara következtében feltűnően nehezen tanulnak, akiknél biológiai-pszichológiai és kedvezőtlen környezeti hatások együttesen okozzák a tanulási kudarcot.

Nehézségeik enyhítéséhez, felzárkóztatásukhoz egyéni tervre van szükség. Terápiaként biztosítjuk az elfogadó, támogató környezetet, fejlesztjük önértékelésüket, megpróbáljuk önbizalmukat növelni. Differenciált tanítási módszerek alkalmazásával is segítjük fejlődésüket.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók másik csoportját képezik azok, akiknek *tanulási zavarát*:

- a tanulmányi előmenetelben való gátoltság jellemzi akiknél e gátoltság következménye az alacsony tudásszint, a gyenge tanulmányi teljesítmény és rossz tanulmányi eredmény
- akiknél a sikertelenség együtt jár a tanulási kedv és tanulási aktivitás hiányával, helytelen tanulási szokásokkal
- akik gyakran „unatkoznak” órákon.

Külön csoportban kell kezelni az alulteljesítő tanulókat, azokat, akik messze lehetőségeik, képességeik alatt teljesítenek. A továbbhaladás feltétele a tanulók *felzárkóztatása*.

A felzárkóztatás alapvető célja:

- a megismerő, munkavégző, és alkalmazási képességek kialakítása
- a felkészültségbeli hiányok pótlása
- a kudarcélmények csökkentése
- a gondolkodási képességek fejlesztése
- a tantárgyi tartalmak elmélyítése

Feladataink:

A tanév elején szintfelmérésekkel kiszűrjük azokat a tanulókat, akiknek egy-egy

tananyagból vagy egy-egy tantárgyból felzárkóztatásra van szükségük.

A diagnosztizálás megállapítja a következőket:

- a tanulási képesség hiányát
- a motivációs zavarokat
- a magatartásbeli, szocializációs problémák társulását, a tanulási képességihiányokat.

Rávilágít e nevelési hiányosságokból fakadó egyéb hátrányosságokra is, mint:

- kifejezőkészség és szókincs hiánya
- kommunikációs és kapcsolatteremtő készség hiánya
- beszéd és nyelv helytelen használata

A következő lépés a tanórai és tanórán kívüli segítségadás.

A különböző tanulási nehézségek esetén a következő módszereket alkalmazzuk a felzárkóztatás során:

➤ Tanulási képességek hiánya esetén:

- csoportbontás
- korrepetálás
- differenciált foglalkozások
- csoportmunka
- könyvtári óra

➤ Magatartásbeli zavarok esetén:

- ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök és szülők közös tevékenysége
- a probléma kezelésére alkalmas szakember, szervezetek, szervek bevonása

➤ Rosszul motivált tanulóknál:

- egyénre szabott feladatok adásával sikerélményhez juttatjuk a tanulókat
- tanulási kedv felkeltése
- aktivitás fokozása
- tanulmányi módszerek változtatása

A lemaradó tanulók érzelmvilágával, annak alakulásával mélyrehatóan

foglalkozva rávilágítunk arra, hogy csak a tanuláshoz való pozitív viszonyulással érhető el a siker. A tanulmányi munkában sikertelen tanulók magatartásában konfliktusok mutatkoznak, frusztráltakká válnak. A sikerélmény, az elismerés, a tudás motiváló tényezővé válásával a hátrányok jelentősen csökkenthetők.

A felzárkóztató foglalkozásokon megvalósítandó feladatok:

- Tudatos tanulásszervezés
- Egyénre szabott tanulási módszerek kimunkálása
- Beilleszkedési nehézségek csökkentése
- Cselekvő tanulás módszerének alkalmazása
- Közös tevékenységek színvonalának emelése
- Gyakorló órák számának növelése
- Tanórán kívüli művelődési, kulturális tevékenység bővítése
- Kifejezőképesség javítása
- Igényes beszédkultúra fejlesztése
- Következetes számonkérés

A felzárkóztatás során alkalmazott tevékenységformák:

- Tanórai felzárkóztatás otthoni feladatok adásával
- Tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások
- Rendszeres ellenőrzés
- Napközi és tanulószoba biztosítása
- Közös színház- és múzeumlátogatás
- Előadások tartása
- Szituációs játékok.

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, zavar az általános társadalmi normáktól eltérő viselkedést jelent. Az alkalmazkodás hiánya szembeütnő lesz. Kialakulásának okai a lelki fejlődés zavarában, öröklött, korai károsodásban kereshetők. Az iskola és a jól vagy rosszul szocializált gyermek összetetalálkozása, az elvárt munka feltételrendszerének ugrásszerű megváltozása a gyermek életkor – specifikus, lelki, illetve társaslélektani konfliktus- lehetőségein kívül egy sor nehézséget hozhat a felszínre: teljesítményzavar, magatartászavar, kapcsolat-zavar.

Cél: Lehetőség szerint alkalmassá tenni ezeket, a tanulókat az „együttélésre”, együttműködésre. A perifériára szorulásuk, antiszociális helyzetbe való lecsúszásuk megelőzése. A tolerancia képességének fejlesztése (tapintat,

empátia, udvariasság tisztelet, érdeklődés).

Az iskola feladata:

- A beilleszkedési- és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felismerése, vezető tüneteik kiválasztása.
- Vizsgálati kérelem a Nevelési Tanácsadótól. Meg kell keresnünk a tanuló értékeit, melyek elengedhetetlen feltételei lesznek a fejlesztő munkához. A kiváltó okok kiderítése.
- A magatartási problémák felmérésének és megoldásának is a legfontosabb eszköze a kommunikáció. Fel kell kutatnunk, hogy a problémák a sajátos családi háttérből, iskolai körülményből, vagy esetleg súlyosabb lelki betegségből adódnak-e. Rendszeres kapcsolatot tartunk a szülői házzal.
- Az érzelmi kapcsolatok kialakulását és fejlesztését, a kapcsolattartási készségek elmélyítését segítjük. Minél több közös élmény szerzésére törekszünk, mert a közös élmények megfelelő alapot teremthetnek, hogy a gyermek 'kinyíljon'. Közös elfogadás, kulturált konfliktuskezelés a feladatunk.
- A tanulóinkban az önismeret, az önértékelés, és a pozitív énkép igényének kialakítása elengedhetetlen. Következetességre nevelünk és a kivárási képességét kialakítjuk.
- Olyan környezet kialakítása a cél, amely alkalmas az el- és befogadásra, együttműködésre. A beilleszkedést segítő szükséges feltételeket biztosítsa szakember: fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, iskolapszichológus.
- Fontos a gyermekkel kapcsolatos információk átadása, azok tapintatos kezelése. A gyermekkel kapcsolatban lévő nevelők egymást segítik munkájukban, közös megbeszéléseket tartanak.
- A fejlesztéshez szükséges helyiség eszközeinek, felszereltségének bővítése elengedhetetlen.

Módszerek:

- Biztonságot nyújtó, megértő, bizalmon alapuló légkör, környezet kialakítása. Állandóság fontossága, megteremtése
- Következetes, megfelelő határokat szabó korrekciós nevelés. Ne legyenek hézagok, legyenek azonosak az elvárások.
- Együttműködés a tanuló szűkebb és tágabb környezetében fellelhető segítő erővel: hatékony együttműködés a családdal: épüljön 'híd' szülő-pedagógus között.
- Nevelési tanácsadó, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, szociális munkások, ifjúságvédelmi felelős bevonása. Az intézmények legyenek együttműködők, 'kéz a kézben', az információáramlás legyen hatékony.

- Szabadidő hasznos eltöltésére való nevelés. Minél több közös élmény: játék a kölcsönös elfogadás érdekében
- Konfliktus helyzetekben az osztályközösség pozitív erejének alkalmazása. A pedagógusok gyógypedagógusok közös megbeszélése.
- Esetmegbeszélés, egyéni esetkezelés, egyénre szabott-egyéni bánásmód előtérbe helyezése.

A megvalósulás színterei

- iskola, osztályközösség, tanórák, osztályfőnöki órák,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások egyéni terv szerint,
- felzárkóztató jellegű foglalkozások egyéni terv szerint,
- szabadidős foglalkozások,
- művészeti oktatás
- családlátogatás, fogadóórák, szülői értekezletek.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdők beilleszkedését segítő folyamat fő tevékenységi formái:

- csoportmunka
- a vezető/kezelendő fő tünetekre célzott fejlesztő - oktató - gondozó programok megtervezése, a programok végigvezetése és értékelése,
- kompenzáló, gyógyító tevékenység (pl.: figyelemzavar esetén),
- hiánypótló, felzárkóztató tevékenység (pl.: iskolai teljesítménybeli probléma),
- preferáló, megerősítő tevékenység (pl.: önértékelési zavaroknál),
- viselkedésbefolyásoló tevékenység (pl.: alkalmazkodási-, beilleszkedési gondoknál féltékenység vagy agresszivitás),
- tanácskozó jellegű tevékenység (szűkebb- tágabb környezetre irányuló),
- elfogadás, elfogadtatás, türelem, tolerancia,
- megértő, elfogadó attitűd, pozitív megerősítés,
- érzelmi biztonság, az állandóság biztosításának, a biztonságérzet kifejlődésének segítése,
- azoknak a témaköröknek a beépítése, amelyekkel segíthetjük szocializációjukat (egészséges életmód különös hangsúllyal)
- differenciált, érdeklődési körhöz kapcsolódó tanulásirányítás,
- személyre szóló, konkrét, előremutató szöveges értékelés,
- amennyiben indokolt a tanuló felmentést kaphat egyes tantárgyak, tantárgyrészek minősítése alól.

Az iskolában, az osztályban előforduló viselkedési problémák megnyilvánulási

formái, személyiségproblémák, amelyek az érzelmi élet zavarára engednek következtetni:

- Nyugtalan, túl mozgékony.
- Figyelmetlen, szétszórtn.
- Túlzottan fáradékony.
- Visszahúzódó.
- Fél az iskolától, a feladattól.
- Támad, verekszik.
- Szopja az ujját, rágja a körmét.
- Iskolába induláskor fáj a feje.
- Keveset beszél, hamar sír.

Iskolánkban a magatartási problémák enyhítésére vagy megszüntetésére, a sikeresebb iskolai haladás és beilleszkedés elérése érdekében a következőket tesszük:

- Felfigyelünk az ilyen tanulókra.
- Kapcsolat az óvodapedagógusokkal. A leendő első osztályos tanítók óvodai hospitálása a nagycsoportban.
- Az okok megkeresése a megnyilvánulás hátterének feltárására irányuló tevékenységet végzünk és ennek megfelelő segítő eljárást dolgozunk ki.
- A szülőt bevonjuk a probléma megoldásába, enyhítésébe, a vele való együttműködés nélkülözhetetlen.
- Az osztályban tanító szaktanárok beilleszkedést, segítő tevékenységüket egymással és az osztályfőnökkel együttműködve végzik. Elfogadó szemléletmódjuk nélkülözhetetlen.
- Külső szakemberek (pszichológus, orvos, gyógypedagógus) segítségének igénybevétele.
- Kiscsoportos illetve egyéni felzárkóztató foglalkozások.
- Napközis csoportokat szervezünk. Életkoruknak megfelelően az önálló ismeretszerzés módszerét tanítjuk meg elsajátítani.
- Igazán fontosnak tartjuk a jó tanár –diák –szülő viszony kialakítását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő tevékenységek

Nkt. szerint: „Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”

Alapelv:

A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése a rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Cél:

- Megszűnjön, vagy enyhüljön a tanulók intelligencia szintjének ellentmondó teljesítménybeli elmaradása;
- Alakuljon ki a matematikai érdeklődés, a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség- állandóság;
- Szűnjenek meg a matematika nyelvhasználatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében jelentkező hiányosságok.

Feladat:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása;
- a kudarcűrő-képesség növelése;
- az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai diszlexiás, diszgráfiás tanulóknál:

- Kialakuljon a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-íráskészség, kifejezőkészség;
- váljon az olvasás és írás eszközzé az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása;
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten;
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása;
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése;
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel;
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,

- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;

A fejlesztés kiemelt céljai diszkalkuliás tanulónál:

- alakuljon ki a szám és műveletfogalom, a biztonságos testséma;
- fejlődjön a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a matematikai nyelv tudatos használata.

A fejlesztés feladatai:

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása;
- a téri relációk biztonsága;
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása;
- a szerialitás erősítése;
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése, a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

Magyar nyelv és irodalom: A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése kap kiemelt szerepet.

Az élő idegen nyelv: Tanításnál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

Matematika: A kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

A fejlesztőpedagógusok feladatai

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a szerzési lehetőségekről; figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik több pedagógussal, figyelembe veszi a tanulóval

foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;

- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben;
- a rehabilitációs - rehabilitációs foglalkozásokat egyéni, csoportos formában tartja;
- a fentiek ismeretében fejlesztési tervet készít;
- a foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzését folyamatosan végzi;
- az intézmény minden tanév végén (lehetőleg május 15-ig) jelzi a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé azoknak a tanulóknak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz;
- a fejlesztőpedagógus a rehabilitációs foglalkozásokat az egyéni fejlődési lapon dokumentálja.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai, tárgyi feltételei

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat, a fejlesztő foglalkozásokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók inkluzív nevelése, oktatása során szoros együttműködés megvalósítására törekszünk: a gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottság, a gyermek fejlesztését végző logopédus, fejlesztőpedagógus, az osztálytanítók, a napközis nevelők, és a szülők között.

Tárgyi feltételei:

- fejlesztő szoba
- fejlesztő és terápiás eszközök
- fejlesztő játékok
- fénymásoló
- számítógép,
- szakkönyvek,
- írásvetítő

Követelményekben való eltérés és a számonkérés módja:

Sajátos nevelési igényű tanulóink a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően minősítjük, értékeljük.

Számonkérés alkalmával a segédeszköz használatának lehetőségét biztosítjuk.

A követelményekben való eltérést is személyre szabjuk, az egyéni haladási ütemet biztosítjuk. (pl. felmentések, tantárgyi mentesítések)

Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskolai gyermekvédelem célja:

- a nevelési-oktatási intézményben a pedagógusok ill. más alkalmazottak által ellátott gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok összehangolása,
- a gyermek érdekeinek képviselete,
- a tanulók családi és szociális viszonyainak minél sokrétűbb megismerése és a lehetséges veszélyek feltérképezése,
- együttműködés a szülőkkel, nevelőtársakkal, hatósággal, hivatott állami, társadalmi, egyházi, stb. intézményekkel,
- prevenció: A tanulók minél gazdagabb iskolai tevékenységének, programjának biztosítása, valamint problémáiknak minél korábbi felismerése és hatékony kezelése, a súlyosabbá válás megelőzése,

Általános feladat: a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek veszélyeztetésének, bántalmazásának megelőzése a nevelés, az oktatás, az egészségügyi szolgáltatások, gyermekjóléti ellátások biztosításával.

Legfontosabb feladatok:

- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátók összefogják az iskola gyermekvédelmi munkáját, elkészítik az iskolai munkaterv gyermekvédelmi fejezetét, segítik a pedagógusokat gyermekvédelmi munkájukban, tájékoztatják őket az ifjúságvédelemmel kapcsolatos rendelkezésekről, a jogszabályi változások figyelemmel kísérése, rendszeres ismertetése, megbeszélése a nevelőtestület tagjaival.
- A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint magatartászavaros gyermekek nyilvántartása, fejlődésének figyelemmel kísérése.
- A HH/HHH nyilvántartás rendszeres egyeztetése a Családsegítő Központtal és az önkormányzat, illetve a járás gyámügyi előadójával:
- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Kapcsolattartás a családokkal, ez elősegítheti a hatékony és gyors lépések megtételét; családlátogatásokon való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- Összehangolni az osztályfőnöki, az alsó tagozatos és felső tagozatos szakmai és szülői munkaközösség gyermekvédelmi programját, tevékenységét.

- Az osztályfőnökökkel a szülői munkaközösség tagjaival együttműködve minden tanév elején felmérést készítenek az iskola veszélyeztetett- és hátrányos helyzetű gyermekeiről, javaslatot dolgoznak ki a szociális támogatásokra és pedagógiai gondozásukra. Végrehajtásukat figyelemmel kísérik.
- Az osztályfőnökök bevonásával, figyelemmel kísérik a beiratkozást, a felmentett tanulók életét, osztályozó vizsgára való felkészítését.
- Az iskolaorvossal, védőnővel együttműködve gondoskodnak a gyermekek egészségügyi ellátásáról, az egészségnevelési feladat részeként a kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése, szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az igazgatónál.
- Segítenek a veszélyeztetett- és hátrányos helyzetű gyermekek iskolai közösségbe való beilleszkedésében.
- Segítséget nyújtanak a szükséges környezettanulmány és pedagógiai jellemzések elkészítésében.
- Védő-óvó intézkedéseket javasolnak, ill. ezek megvalósításában közreműködnek.
- Rendszeresen figyelemmel kísérik az iskolai hiányzásokat.
- Állandó kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti intézménnyel (Családsegítő Központ)
- Munkájukról félévente tájékoztatja a Nevelőtestületet, egyéb intézkedések alkalmával az igazgatót.
- A gyámhatóság munkájának segítése véleményezés, tájékoztatás, jelentés adásával.
- A felnőttkori devianciák kialakulásának megelőzése érdekében felvilágosító, megelőző tevékenységet folytatnak.

A gyermekvédelem módszerei

- a tanulók szociális háttérének ismeretében egyéni és személyes nevelési módszerek megtalálásával segítségnyújtás a gyermekeknek;
- a tanulók, a szülők érzelmi megnyerése, mely nagymértékben elősegítheti a tevékenység sikerességét;
- kedvező iskolai élmények nyújtása a gyermek ártalmas élményeinek ellensúlyozására;
- értékközvetítésre való törekvés az érintett tanulók esetében;
- meghatározó szerepe miatt az iskolába járás megszerettetése a gyenge eredményű, helytelen magatartású gyermekekkel is.

Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk eszközei

- beszélgetés a szülőkkel szülői értekezleteken, fogadó órákon,

családlátogatások alkalmával,

- felvilágosítás, tanácsadás, propaganda
- iskolai követelményrendszer érvényesítése
- rendszeres kapcsolattartás és együttműködés a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival
- együttműködés: szaktanárok, osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelős, iskolán kívüli segítő intézmények munkatársai.

Az iskola által adható támogatás lehet:

- segítség a tanulmányban
- az életvitel segítése
- nevelői, osztályfőnöki tanácsadás

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánk valamennyi pedagógusa egyik legfőbb feladatának érzi a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásán túl **a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megelőzésében, megszüntetésében** végzett tevékenységet. A gyermekek személyiségének feltérképezéséhez alapvetően fontos a családi környezet megismerése, ezért szoros kapcsolatot igyekszünk kiépíteni a szülői házzal. A személyes kontaktus megteremtése ez esetben **a kölcsönös bizalomhoz vezető út** egyik módja.

A szocializációs zavarok, devianciák felismerése sokszor igen egyszerű, máskor szinte lehetetlen. A **probléma-megelőző gyermekvédelem** érdekében alapvetővé vált a mindenkori szociális állapot felmérése, nyomon követése, az eredmények értékelése és a tendenciák megállapítása. Így az iskolában a veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű (az aktuális tanév október 1-jei állapota alapján) gyerekek számának változását folyamatosan figyelniük kell, a nehéz körülmények között élő, a munkanélküli családdal bíró, vagy a csonka családban felnövő gyermekek arányára és az ebből adódó gondjaikra is nagyobb odafigyeléssel kell lenniük.

Mivel rossz a szociális helyzet, a családok működési zavara, a szülők devianciája, műveltségének hiánya miatt nő a veszélyeztetett gyerekek száma, ez az iskolától a mentálhigiéniai funkciójának kiteljesítését követeli meg. Ezért követő és *preventív stratégiát* is alkalmazva a tanulókat olyan tudásanyaggal és gyakorlattal igyekszünk ellátni, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy világos döntéseket hozzanak (testi-lelki-szociális) egészségükkel kapcsolatban.

A szociális hátrányok enyhítését **segítő tevékenységünkkel a tanulók esélyegyenlőségét is** biztosítjuk.

Mindezt iskolánkban a következő tevékenységi formák szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése már az iskolakezdéstől
– az első osztályosok bemeneti mérése alapján – megtörténik.
- Differenciált tanulásszervezés.
- Kooperatív technikák alkalmazása.
- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, illetve csoportos használata.
- Motiválás arra, hogy a gyermek iskolaotthonos, napközis vagy tanulószobai ellátásban részesüljön.
- Délutáni szabadidős tevékenységek szervezése.
- Drog- és bűnmegelőzési programok, rendőrségi előadások.
- Mentálhigiénés programok: védőnők, gyermekorvos segítségével.
- Pályaorientációs tevékenység.
- Tanulmányi kirándulások.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon. Értesítés különböző csatornákon (hirdetések, helyi tv, sajtó, hírlevelek, stb.)
- Szükség esetén családlátogatások.
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése.
- Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása.
- Ösztöndíjak.

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskola legfontosabb partnerei a tanulók és a szülők, ezért a velük való kapcsolat kialakításában a bizalom és a kölcsönös felelősség elvének gyakorlatára helyezük a hangsúlyt. Mind a tanulókkal, mind a szülőkkel nyitott, támogató, személyre szóló kapcsolat megteremtésére törekszik mind az iskola, mind a pedagógusok.

Az intézmény növendékeinek közösségét **diákönkormányzat** képviseli intézményünkben, így a diákönkormányzat által biztosítja az iskola a lehetőségét, hogy a tanulók összességét érintő ügyekben tájékozódhassanak, valamint azokban a kérdésekben, melyekben a jogszabályok erről rendelkeznek **egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák**. (lásd: SZMSZ-ben)

Az iskola egyik alapvető működési elve, hogy a társadalmi környezet folyamatos változásaira reagálva, kölcsönös bizalomra épülő megfelelő iskolai klíma kialakításával nemcsak az iskola fejlődésének, az eredményes pedagógiai

munkának lehetőségét, de a tanulók személyiségének gazdagodását, kiteljesedését, ezáltal az intézmény presztízsének, hírnevének erősítését is elősegítsék a tanulók, a szülők és a pedagógusok közösen, együtt, együttműködve.

1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az eredményes nevelő–oktató munka fontos feltétele a szülőkkel való kapcsolattartás. Partnerként kezelésük, az iskolaéletéről, gyermekükről történő széleskörű tájékoztatásuk együttműködési készségük záloga. Fontos, hogy elvárásaikat, javaslataikat, kéréseiket és véleményüket közölni tudják az iskolával. Érezniük kell, hogy érdekeink közösek. A jó együttműködés feltétele, hogy a szülő bizalommal fordulhasson az iskolához. Az iskola pedagógiai programját a szülők és érdeklődők az iskola tanári szobájában és az igazgatói irodában bármikor megtekinthetik, elolvashatják. A szülő és az iskola kapcsolattartásában döntő fontosságú szerepe van az osztályfőnöknek. Az együttműködés olyan folyamat, melynek során a közös cél elérése csak feladatmegosztással érhető el.

Ezért fontos hogy:

- tájékoztassuk a szülőket: nevelési céljainkról, alkalmazott eljárásokról, módszerekről, mindennapjainkról,
- tegyük kapcsolatainkat tartalmassá, erősítsük fokozatosan, javítsuk folyamatosan azokat,
- kérjük ki a szülők és tanulók véleményét az őket is érintő iskolai döntésekben,
- biztosítsunk alkalmat arra, hogy a szülők gyermekeikkel együtt tevékeny résztvevői legyenek intézményünk életének,
- mérjük fel partnereink igényeit, hogy elvárásaiknak eredményesen meg tudjunk felelni.

Pedagógusok mindennapi feladatai e közös munka érdekében

- Kezeljék partnerként, nevelőtársként a családot, a szülőt, alakítsanak ki vele jó kapcsolatot (fogadóóra, nyíltnap, családlátogatás)
- Ismerjék tanulók családi háttérét, azok szerkezetét, életmódját, értékrendjét benne a gyermek helyzetét, szerepét (családlátogatás alkalmankénti beszélgetések)
- Osszák meg a szülővel a gyermekéhez kapcsolódó megfigyeléseiket, tapasztalataikat. Vita esetén szakmailag indokolják véleményüket, intézkedéseiket.
- Tartsanak rendszeres kapcsolatot a problematikus gyermekek szüleivel, lehetőségeikhez mérten próbálják kedvező irányba terelni az általuk hibásnak vélt nevelési gyakorlatot.

- Adjanak szakmailag indokolt tanácsot a gyermekkel kapcsolatos nevelési, magatartási és tanulmányi problémák megelőzésére.
- Tájékoztassák a szülőt rendszeresen, ha szükséges azonnal, a gyermek előmeneteléről, magatartásáról, szorgalmáról.
- Törekedjenek bevonni a szülőt közvetlen iskolai, nevelési feladatok megoldásába is.

Szülők mindennapi feladatai e közös munka érdekében

- Ismerjék a köznevelési törvényben meghatározott kötelességeiket, és azt gyakorolják is.
- Érdeklődjenek gyermekeik iskolai munkájáról.
- Közvetítsenek olyan adatokat, amelyek gyermekük tanárai számára fontosak lehetnek.
- Gyermeük érdekében próbáljanak meg elfogulatlanul ítélni.
- Működjenek együtt az iskolával, a pedagógussal.

Megvalósulás feltételei mindkét oldalról az érdeklődés, megvalósulásának színterei a fogadóórák, családlátogatások, alkalmankénti beszélgetések.

A közös munkához a következő szervezeti keretek állnak rendelkezésünkre:

- osztály szinten a szülői munkaközösségek (osztály SZM)
- iskolai szinten az iskolai SZM

A szülői munkaközösség működéséről maga dönt. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködését az SZMSZ és a Házirend szabályozza.

A szülői jogok gyakorlásának módozatai:

- Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető az igazgatónál és az iskola honlapján.
- Az iskola nyitott bármilyen szülői kezdeményezésre, amely működését, Pedagógiai Programjának megvalósítását segíti.
- A Házirend kivonatából minden tanuló kap.
- A szülő gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről a tájékoztató füzetből tájékozódhat.
- A szülő az iskolát érintő javaslatait, észrevételeit a szülői fórumon mondhatja el és itt kap választ azokra. Írásban feltett kérdéseire legkésőbb 30 napon belül kap írásos választ.
- A szülők a tankönyvek és taneszközök kiválasztásakor élhetnek véleményezési jogukkal.
- A partnerek együttműködésének javítását mindhárom fél kezdeményezheti.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),
- fogadó órák, (minden hónapban)
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepségek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnitó
- iskolai versmondó versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- szülői bál
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró
- családi nap

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő- oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhettek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdelutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja

A vizsgaszabályzat célja, hogy szabályozza a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjét.

A jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)

- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján

határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsgázó **pótló vizsgát** tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelnie kell.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- pótvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója
különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Az osztályozó vizsga

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a mindennapi kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól a szerint sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A tanulmányok alatti vizsgán a tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

A különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres

továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

A javító-, illetve pótvizsga

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Abban az esetben, ha a tanuló tanév végén elégtelen osztályzatot kap egy vagy két tantárgyból, pótvizsgát tehet.

Javítóvizsga/Pótvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető.

A javítóvizsga/pótvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Független vizsgabizottság előtti vizsga

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének alapelvei

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,

- ha kell szavazást
rendel el Kérdező
tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos
lebonyolításáért. Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Az írásbeli vizsga általános szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót

A szóbeli vizsga általános szabályai

- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a szóbeli vizsgán minden tanuló a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- ha a vizsgázó az adott témából teljes tudatlanságról tesz

tanúbizonytságot, egy alkalommal kiségitő kérdést kaphat

Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság dönt a szóbeli eredményéről, szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

A gyakorlati vizsga általános szabályai

A gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni.

Az értékelés rendje

A vizsgatárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Informatika	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanköteles korú gyermek átvételéről, osztályba sorolásáról a szülő felvételi kérelme alapján az igazgató dönt, az osztályfőnök javaslatát figyelembe véve.

A tanuló átvételére a tanítási év közben bármikor lehetőség van.

Az átvételi kérelemkor a felvételi kérelmeknél meghatározott iratokat, az elvégzett iskolai évfolyamokat igazoló bizonyítványt is be kell mutatni.

Előzetesen az iskolaigazgatója kiállít egy befogadó nyilatkozatot.

Az iskolai átvételi kérelem elbírálásáról értesíteni kell:

- a kiskorú tanuló szülőjét, (nagykorú esetén a tanulót),
- az előző iskola igazgatóját.

1.11. A tanuló felvételének szabályai

A Nkt. szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (8) bek. foglalt felhatalmazás alapján a kormányhivatal határozza meg az általános iskolák felvételi körzetét.

A jogszabályok alapján a megyei kormányhivatal Veszprém megye teljes közigazgatási területére meghatározza a felvételi körzethatárokat. A járási kormányhivatalok pedig megküldik az iskoláknak a tanköteles, körzetébe tartozó leendő 1. osztályos gyermekek névsorát 30 nappal a beiratkozás időpontja előtt. A tanköteles tanulók felvétele ez alapján történik.

➤ Jelentkezés, kérelem az iskolai felvételhez

A szülőtől írásbeli felvételi kérelem benyújtását kell kérni akkor, **ha az iskolába jelentkezők száma várhatóan meghaladja a felvehető létszámot**, így a kérelmeket rangsorolni kell.

A jelentkezésre vonatkozó kérelemnek tartalmaznia kell legalább a következőket:

- a gyermek adatait (neve, születési hely és ideje, lakóhelye /tartózkodási helye/),
- az iskolai felvételi elbírálásnál figyelembe veendő körülményeket, így pl.: a gyermek halmozottan hátrányos helyzete stb.

Az iskola által rendszeresített formanyomtatványt át kell adni a szülőnek, illetve segítséget kell nyújtani a nyomtatvány kitöltésekor.

A kérelmeket azok beérkezésekor az iskola iratként, az iratkezelés szabályai szerint köteles kezelni.

A kérelmek alapján az iskolaigazgató által kijelölt személy a kérelmet bejegyzi az iskolai felvételi előjegyzési naplóba.

➤ **Az iskolába történő felvételtől szóló döntés**

A döntésre jogosult személy

Az iskolába történő felvételtől az iskolaigazgató dönt.

Felvételi követelmények előírásának tilalma

Az általános iskolában történő jelentkezők számára felvételi vizsga nem szervezhető. A kötelező felvételt biztosító iskola a jelentkező felvételét – feltéve, hogy lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye a körzetében található – nem kötheti felvételi követelmény teljesítéséhez.

A döntéskor figyelembe veendő szempontok

Az iskolai felvételtől az iskolaigazgató

- iskola első évfolyamon indítható osztályok száma, és az osztályonként engedélyezett maximális létszám szerint felvehető létszám, valamint
- az iskolába jelentkezők száma függvényében dönt.

Az iskolaigazgató a felvételtől történő döntése előtt összesíti az iskolai felvételt kérők számát és összeveti azt a felvehető gyermeklétszámmal.

Az iskolaigazgató a döntésekor köteles figyelembe venni a következőket:

- a fenntartó által meghatározott osztályokat, az osztályonként felvehető maximális gyermeklétszámot,
- a fenntartó által meghatározott rangsor felállítási szempontot.

Az iskolaigazgató köteles a felvételi kérelmeket, jelentkezéseket a következő sorrendben teljesíteni:

1. Közvetlen felvételi kötelezettség körébe tartozó jelentkezők felvétele:

- azokat a gyermekeket, akik tekintetében az iskola a kötelező felvételt biztosító iskola (azaz, amely tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola körzetében található),
- azokat a gyermekeket, akik számára az iskola kijelölt iskola (az ilyen tanuló felvételét csak helyhiány miatt lehet megtagadni).

2. A kötelező felvételi kötelezettség körén túli jelentkezők felvétele:

- ha a felvételi kötelezettség teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmek is teljesíthetők, akkor először a hátrányos helyzetű tanulók kérelmét kell teljesíteni
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni olyan iskoláknál, ahol a településen több iskola is van, azokat, akiknek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen van, ahol az iskola székhelye található,

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál – olyan iskolánál, ahol a településen több iskola is van - előnybe kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye található

3. Az előző pontok szerint további jelentkezők felvétele is lehetséges, akkor:

- a fenntartó vonatkozó előírásai szerinti rangsort kell figyelembe venni,
- először előnybe kell részesíteni iskola körzeten kívüli gyermek közül azokat, akiknek a testvére az iskolában tanul, amennyiben szabad férőhely marad,
- másodszor előnybe kell részesíteni iskola körzeten kívüli gyermek közül azokat, akiknek a testvére az iskolában tanult.

Pótfelvételekre vonatkozó hirdetmény

Amennyiben az iskola a kötelező felvétel teljesítése után még tud további felvételi kérelmeket is fogadni, az iskolaigazgató köteles közzé tenni a pótfelvételi lehetőségét.

A kérelmek rangsorolása

Az adott rangsorolási szint esetében a jelentkezők közötti döntés lehetséges módjai:

- sorsolással történő döntés,
- sorsolás nélküli döntés.

A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait az iskola Házirendje tartalmazza.

Sorsolás nélkül eljárásra vonatkozó szabályok

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi (átvételi) kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető:

- a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá
- az a tanuló, akinek ezt sajátos helyzete indokolja.

A jelentkező tanulónak a sajátos nevelési igényét dokumentumokkal kell alátámasztania.

A tanuló sajátos helyzete a helyi önkormányzati rendelet alapján vizsgálható, mivel annak feltételeit a helyi önkormányzat határozza meg.

A döntést megalapozó nyilvántartás

Az iskolaigazgató a döntése megalapozásához – a kérelmek, illetve az iskolai felvételi előjegyzés napló adatai alapján - nyilvántartást vezethet, melyben a rangsorolást elvégezheti. A nyilvántartásnak célszerű tartalmaznia a következőket:

- a gyermek nevét,
- a járási hivatal által megadott listában történő szereplés tényét,
- a gyermek lakcímét,
- a kérelmek rangsorolásánál figyelembe veendő szempontokat,
- a rangsor kategóriába sorolását,
- a rangsor kategórián belüli besorolását,
- a sorsolásra kijelölés és a sorsolás eredményét,
- előzetes döntést a felvételtől, illetve a felvétel elutasításáról.

Az iskolaigazgató a felvételi kérelmekről, ha valamennyi kérelemnek

- eleget tudott tenni, a szülők értesítésével, egyszerűsített határozatban dönthet,

ha nem tudott eleget tenni, a kérelmek:

- jóváhagyásáról értesítésben, egyszerűsített határozatban,
- elutasításáról határozatban köteles dönteni.

Kérelemnek helyt adó, illetve az elutasító döntés tartalmi követelményei:

A kérelemnek helyt adó értesítésnek, egyszerűsített határozatnak a kormányhivatal által kiadott formanyomtatványnak kell lennie.

A határozatok iratnak minősülnek. A kérelemnek helyt adó határozatok közlése történhet szóban, illetve írásban. A szóbeli közlés tényét azonban az iratra fel kell jegyezni. Az elutasító döntést írásban kell közölni.

A jelentkezés elutasítása esetén a szülő/gondviselő érdeksérelemre hivatkozással nyújthat be kérelmet 15 napon belül az illetékes Tankerületi Igazgatóhoz.

Az iskolai beíratásra vonatkozó szabályok Az iskolai beíratás időpontja

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra a fenntartó által meghatározott időszakban beíratni.

Az iskolaigazgató köteles gondoskodni az iskolai beíratás időpontjának nyilvánosságra hozataláról.

A beíratáshoz szükséges dokumentumok

A szülő a gyermek beíratásakor köteles bemutatni:

- jogszabály előírása alapján
- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek fejlettség elérését tanúsító igazolást, amely lehet:
 - óvodai szakvélemény
 - nevelési tanácsadásban végzett iskolaérettségi szakértői vélemény

- sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a Szakértői Bizottság szakértői véleménye

- a beíratáshoz szükséges további dokumentumok:
- a gyermek TAJ kártyája
- NEK azonosítót tartalmazó adatlap

A beíratás jogi következményei

A beíratás napján jön létre a gyermek tanulói jogviszonya.

A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait a beíratás időpontjából kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, illetőleg az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az iskola magasabb évfolyamba lévő tanulót nem kell beíratni.

A beíratáskor átadandó dokumentumok

Az Nkt. alapján a tanulónak beiratkozáskor át kell adni az iskola házirendjét, a tanulói házirendet.

A jelentkezéssel, beíratással kapcsolatos nyilvánosságra hozatal

Az iskolaigazgató a fenntartó által meghatározottak alapján köteles nyilvánosságra hozni:

- az intézmény körzetét,
- az intézménybe történő jelentkezés időpontját,
- az intézménybe történő beiratkozás, illetve a pótbeíratás időpontját.

A nyilvánosságra hozatal minimum követelményei:

- iskola honlapja,
- az iskola beíratásra kifüggesztett hirdetmény.

A beíratási hirdetménynek tartalmazni kell

- a beíratási, valamint a pótbeíratási időpontokat,
- a beíratás módját,
- egyéb a beíratáshoz szükséges információkat (a szükséges okmányok felsorolását stb.)

Az iskolaigazgató köteles a hirdetmények meglétét és olvashatóságát folyamatosan figyelemmel kísérni, és szükség esetén gondoskodni a hirdetmények pótlásáról.

A nyilvánosságra hozatalról a beíratási határidő előtt legalább harminc nappal korábban gondoskodni kell.

A jelentkezéssel és pótjelentkezéssel kapcsolatos információkat a beíratáshoz hasonlóan nyilvánosságra kell hozni.

Beírási napló

Az iskolába felvett gyermekek nyilvántartására – a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 4. számú melléklete alapján – az A.Kö.1118.számú beírási naplót kell vezetni.

A beírási naplót az iskolatitkár vezeti. A

gyermeket csak akkor lehet

- felvenni a naplóba, ha beiratkozott,
- a tanulói nyilvántartásból törölni, ha a gyermek tanulói jogviszonya az iskolában megszűnt.

2. Az intézmény helyi tanterve

A tanterv választás szempontjai

- a helyi hagyományok figyelembe vétele
- alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz
- alkosson egységes szerkezeti rendszert
- tartalmazzon korszerű ismeretanyagot
- egymásra épüljön a tantárgyi és a tananyagstruktúra
- legyen alkalmas sokoldalú ismeretszerzésre
- tartalmazzon sokoldalú képességfejlesztési lehetőséget
- alapozza meg a továbbtanulást

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

A választott tanterv forrása: EMMI kerettanterv, 51./2012. EMMI rendelet

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat
Hon és népismeret	A változat

2.2. A választott kerettanterv óraszámai

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait, valamint a szabadon tervezhető tárgyakat és óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Alsó tagozat (1-4. évfolyam) általános óraterv heti óraszám

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7
angol nyelv	2	2	2	3
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan v. hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Szabadon tervezhető órák</i>				
Dráma és tánc	1	1	1	1
Ének-zene orientáció	2	2	2	2
Informatika	1	1	1	1
Tanórai időkeret	29	29	29	30

Alsó tagozat (1-4. évfolyam) nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi heti óraszám

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7
Nemzetiségi német	6	6	6	6
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan v. hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1

Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Szabadon tervezhető órák</i>				
Dráma és tánc				
Tánc és mozgás				
Informatika				
Tanórai időkeret	29	29	29	29

Alsó tagozat ének-zene orientáció óraterv

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7
Angol	2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan v. hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	4	4	4	4
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Szabadon tervezhető órák</i>				
Dráma és tánc	1	1	1	1
Tánc és mozgás				
Informatika	1	1	1	1
Tanórai időkeret	29	29	29	29

Felső tagozat (5-8. évfolyam) általános óraterv heti óraszám

Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4

Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan v. hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Informatika	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	4	4	4	4
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Szabadon tervezhető órák</i>				
Dráma és tánc	1	1	1	1
Tánc és mozgás				
Természettudományi gyakorlat	1	1	1	1
Tanórai időkeret	29	28	32	31

Felső tagozat (5-8. évfolyam) nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi heti óraszám

Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Nemzetiségi német	6	6	6	6
Matematika	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan v. hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		

Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Informatika	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	4	4	4	4
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Szabadon tervezhető órák</i>				
Dráma és tánc	1	1	1	1
Tánc és mozgás				
Természettudományi gyakorlat	1	1	1	1
Tanórai időkeret	32	31	35	34

SNI tanulók heti óraterve

Tantárgy	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	8
Matematika	5	5	4	5
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika			1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1

Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az intézmény tervet készít minden évben a következő tanévre a tanulócsoportjainak szükséges:

- tankönyvek
- tanulmányi segédletek
- taneszközök, egyéb felszerelési tárgyak tekintetében.

Az iskola szülői munkaközösségnek törvényben meghatározott jogánál fogva véleményezheti, illetve korlátozhatja a tervezetet (ez nem jelenti a felszerelések megvételének vétőjét). Az elfogadott terv módosítására abban az esetben van lehetőség, ha a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

Az érintett szaktárgyi, illetve iskolaszakaszokat felölelő tagozati munkaközösségek az iskolavezetés közreműködésével készítik el az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök listáját.

A kiválasztás legfőbb elvei:

- NAT konform legyen
- igazodjon a választott tantervhez
- feleljen meg a pedagógiai célkitűzéseknek
- vegye figyelembe a képzési formák sajátosságait (emelt szintű, általános tantervű)
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- hagyományok

A tantárgyak tanításához a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő, szaknyelv használatát fokozatosan bevezető és alkalmazó taneszközök, tankönyvek közül lehetőleg olyanokat kell használni, amelyek lehetőséget biztosítanak a sokoldalú képességfejlesztésre, tartalmukban korszerűek, és tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkednek, ezért a tananyag eredményesebb elsajátítását teszik lehetővé.

A taneszköz kiválasztásánál érdemes előnyben részesíteni az alább jellemzőket, ha azok értelmezhetők az adott taneszközzel:

- taneszköz családokat,

- a munkáltató-tevékenykedtető jellegű, ezzel is pozitívan motiváló,
- feladatokban gazdag,
- egyéni haladást jól szolgáló, differenciált tanulást-tanítást támogató
- önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát tanulásirányítást jól megvalósító,
- tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- tipográfiaiailag jól szerkesztett (pl. ábrák, kiemelések), didaktikailag jól felépített tankönyveket.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségi területek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonyainak alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

A tanulók ismerjék a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Ismerjék meg a városi és a falusi élethagyományait, jellegzetességeit.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

A tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások és másság iránt.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, szakmai, kulturális életben. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő

beállítottság és motiváltság szükséges.

Gazdasági nevelés

Az iskolai nevelés során kellő figyelmet kell fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

A megszerzett ismereteket legyen képes használni a későbbi élete, majd a munkaerőpiacra lépés során.

Környezettudatosságra nevelés

A tanulók kapcsolódjanak be a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

A tanulás tanítása

Minden pedagógus teendője, hogy tanítsa a gyermeket tanulni. A tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása: alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése).

A tanulás során folyamatosan fejlődjenek azok a kulcskompetenciák, amelyekre a további élete során is szükséges az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módját, stratégiáit, stílusát, szokásait.

Testi és lelki egészség

Életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismerjék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskolai és a közlekedés, veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás

kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel.

Felkészülés a felnőttléti szerepeire

Fontos eleme a pályaaorientáció, amelynek célja, hogy segítse a tanulók további iskola - és pályaválasztását. Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése.

A fenti kompetenciák fejlesztését kiemelten kezeljük, s a NAT fejlesztési területeivel együtt a helyi tantárgyi programokban, tanmenetekben fogalmazódik meg a megvalósításuk.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Kisgyerekkorban a tanulás, az iskolába járás inkább életmód, mint életprogram. Ugyanakkor a gyerekek tisztában vannak azzal, miért járnak iskolába, tudomásuk van a tanulás értékéről, ha ez a szülők szemében is érték.

Ezért az iskolai életbe való beilleszkedést tekintve fontos tényezőnek tartjuk a szülők értékrendjének megismerését és befolyásolását.

Jelentős szerepe van a tanítónak, hiszen az ő attitűdje egy életre meghatározhatja a kisgyermek tanuláshoz való viszonyát.

A kisiskolás életében jellemző tevékenység a játék.

A játékszeret fejlesztését gazdag játékprogram kidolgozásával, működtetésével oldjuk meg, az életkortól függően fokozódó komplexitású játékok megtanításával, megszerettetésével. A tanulás-tanítás gyakorlatában pedig a játék, játékosság gazdag eszköztárát, módszertanát használjuk.

Célszerűnek tartjuk tantárgyaink anyagában feltárni azokat a témákat, amelyeket játékos módszerekkel dolgozhatunk fel.

Az alapozó szakasz egyik lényeges - vagy talán a leglényegesebb - feladatának

az alapképességek kialakítását tartjuk, ezért az olyan tanulási módszereket használunk, amelyek ezt a célt szolgálják.

Köztudomású, hogy gyerekeink közül sokan és egyre többen ún. részképesség-zavarokkal küzdenek. Többen kialakulatlan beszédtechnikával beszélnek. Sokaknak nehézséget okoz az írás, olvasás, számolás megtanulása, majd készségszintű elsajátítása. Pedig ezek olyan képességrendszerek, melyek nélkül az értelem fejlődése akadályozott.

Az első osztályba lépő gyerekek részére logopédiai - pszichológiai szűrést szervezünk, majd a rászoruló tanulókat egyéni felzárkóztatásban részesítjük a logopédus és fejlesztőpedagógus segítségével.

A bevezető szakasz ideje alatt a mindennapos testnevelés során igyekszünk kialakítani a tanulóknál az igényt a rendszeres testmozgásra.

A természet iránti szeretetüket tanulmányi kirándulások alkalmával is felébresztjük. A figyelem és fegyelem, valamint a kötelesség tudat kialakítása a tanulóknál.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Erre a korosztályra jellemző az érdeklődési kör kiszélesedése, a versenyszellem kialakulása, a gyűjtőszenvédély. Nevelési feladatainkat döntően ezek a sajátosságok határozzák meg. Ezen jellemzőkre támaszkodva történhet az alapképességek fejlesztése, az ismeretek bővítése. Iskolánk igyekszik egyre jobban figyelembe venni és eredményesen kezelni a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődési, valamint a sajátos adottságbeli, érdeklődési, tanulási, stílusbeli különbségeket. Ennek érdekében a tehetségesebb tanulóinkat a tanórákon differenciáltan foglalkoztatjuk, matematika és magyar nyelv tantárgyak esetében nívócsoportokat alakítunk ki. Tanórán kívüli tevékenységeket szervezünk számukra. Ugyanakkor a lassabban haladók számára felzárkóztató foglalkozásokat tartunk.

Életmód óráinkon nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmód kialakítására, valamint a környezetvédelmi nevelésre.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megismerjék nemzeti kultúránkat. Magyar

irodalom, valamint életmód óráinkon, tanulmányi kirándulások alkalmával kiemelten fontos szerepet kap ez a terület.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Elsődleges feladatunk a megszerzett alapkészségek megszilárdítása, az új ismeretek rendszerezése. E célokat szolgálja a felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásaink megszervezése.

Kiemelt szerepet kap a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése. Fontosnak tartjuk más kultúrák megismerését és elfogadását.

Törekszünk a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás kialakítására. Téma napokat szervezünk, melyeknek keretében felhívjuk diákjaink figyelmét a környezet sajátosságaira, minőségi változásaira, a természet és ember alkotta értékekre és azok megőrzésére.

Az egészségnevelés területén megtanítjuk gyermekeinket a betegségek megelőzésének módjára. Kialakítjuk bennük az alapvető erkölcsi és etikai normákat. Kiemelt szerepet kapnak a káros szenvedélyekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére irányuló tevékenységek.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Fontos feladatunk ebben a szakaszban a helyes - társadalmilag elfogadott - erkölcsi normák feltárása, a gyermeki világkép formálása, a pozitív értékek közvetítése tanulóinknak.

Nagyon lényegesek az önértékelési motívumok, az önbecsülés és önbizalom. Kialakulásuk érdekében igyekszünk olyan feladatokat adni tanulóinknak, melyek megfelelnek a tanuló kompetenciájának: erőfeszítést igénylőek, de sikert

ígérők. Énképük kialakítása során ne

Kiemelt hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartás és viselkedés fejlesztésére. Erre a szakórákon, tanulmányi kirándulások alkalmával, környezetvédelmi programok szervezésével számtalan lehetőségünk nyílik.

2.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. §

(11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

- a helyi tanterv óratervében meghatározott kötelező tanórai testnevelésórákon
- a diáksportkörben sportoló tanulók számára heti 2-2 órás kötelező sportköri foglalkozáson való részvétellel (ez esetben az iskola a tanulótól sportköri tagdíjat nem szedhet)
- napköziben/iskolaotthonban
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával

A mindennapos testnevelés céljai

Alsó tagozaton

- A természetes mozgásformákat felhasználva hozzászoktatni a gyerekeket a rendszeres testmozgáshoz.
- Szellemi – fizikai egyensúly megvalósítása (tanulás – pihenés – táplálkozás -mozgás)
- A testnevelés tantárgyba beépített tartásjavító tornával a gerincbetegségek megelőzése és tartáskorrekció
- Általános kondicionálás
- Különböző szabadidős tevékenység biztosítása, melyet a tanulók rendszeresen, szívesen és örömmel végeznek.

Az alsó tagozaton tanítók gondot fordítanak arra, hogy a tanulók esetleges lemaradását a mozgáskészségekben a megfelelő játékos formában szintre hozzák.

Iskolánkban az alsó tagozaton sok tanuló napközis, illetve iskolaotthonos

rendszerben tanul. Ezért a délutáni szabadidős tevékenységben, az érintett tanítók és napközis nevelők, tudatosan irányított rendszeres sportfoglalkoztatást terveznek be.

Mozgásanyaga: körjátékok, sportjátékok, népi gyermekjátékok, labdás ügyességfejlesztés, alkalmankénti séta.

Az atlétika órán felkészítjük a gyerekeket a helyi, iskolai versenyekre.

Felső tagozaton

A serdülő kor a testedzés megalapozásának, tovább erősítésének ideje. Ekkor jellemző megnyilvánulása a versengés, versenyzés. A légző és keringési rendszer erőteljes fejlesztése különösen fontos, az állóképesség és az általános izomerősítés lép előtérbe.

A testnevelés órák anyagába beépített tartásjavító tornával törekszünk a gerincbetegségek megelőzésére, a meglévők korrekcióját gyógytestnevelés órákon végezzük.

Az iskolai programok összeállításánál figyelembe vesszük, hogy minél több gyerek jó hangulatban, kedvvel és aktívan vegyen részt a sporttevékenységekben.

A tömegsport versenyeken „nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos” elvet valósítjuk meg.

Lehetőségek a mozgásra

- Mozcásfejlesztés
- Séta – gyaloglás

Egyre több tanuló érkezik kocsival az iskolába. Ennek megszüntetésére bevezetjük a "Gyalog az iskolába" mozgalmat, meghirdetjük a „Legsportosabb osztály” versenyt.

- Futás

A futás minden sport alapja, a munkabírási növelésének egyik legalkalmasabb eszköze.

- Tömegsport

Különböző osztályversenyeket rendezünk: teremlabdarúgó kupa, zsinórlabda, asztalitenisz, sor- és váltóversenyek.

Formái:

- iskolai futóversenyek
- sor- és váltóversenyek
- őszi- tavaszi atlétika versenyek alkalmazkodva a tanmenetben leírt tevékenységekhez, tervekhez
- téli sportok, versenyek (szánhúzás, hóvárépítő- verseny, hógolyó csata)
- kerékpáros verseny a közlekedési szabályok megismertetésével, betartásának szükségességével a várpalotai rendőrség közreműködésével.

Azon tanulóink számára, akik – az iskola-egészségügyi szolgálat, vagy a szakorvos - szakvéleménye szerint gyógytesznevelési ellátásra szorulnak, a gyógytestnevelési foglalkozásokat a megyei szakszolgálat biztosítja heti 2 órában itt helyben, az iskolánkban.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

Iskolánkban választható tantárgy a **német nemzetiségi nyelv**, amelyet a szülők igényelhetnek leendő első gyermekeik számára. /Az erre vonatkozó szabályokat, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokra vonatkozó részletes szabályokat Házirendünk tartalmazza/.

Iskolánkban 2015/2016. tanévtől az **emeltszintű ének-zene oktatás** is választható tantárgy, amelyet a szülők igényelhetnek leendő első osztályos gyermekük számára.

A köznevelési törvény kiemelt feladata a művészeti nevelés, amely összhangban van iskolánk egyik specialitásával, az emeltszintű ének-zene oktatással.

A 2015/2016 tanévtől vezettük be ezt a képzési format, annak okán, hogy iskolánk tanulói és pedagógusai számtalan elismerésben részesültek az ének-zene területén, különböző szinteken, mint országos, megyei, járási és területi bemutatókon, minősítéseken.

Az ének-zene területén végzett oktató-nevelő munkánkra támaszkodik, és szervesen kiegészíti az Alapfokú Művészeti Iskola színvonalas oktató tevékenysége.

Ének-zene orientációs csoportjainknak 1. osztálytól tánc és dráma, angol nyelv és informatika tantárgyakat oktatunk.

2.osztálytól az előző tantárgyakon túl, az oktatás kiegészül néptánc tanítással, amely fejleszti a tanulók mozgáskultúráját.

A fentieken túl iskolánkban ez az a specialitása, ahol a gyerekek a legtöbb sikerélményhez jutnak, a közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés terén is.

Az állami általános iskolában az **erkölcstan óra helyett választható hit- és erkölcstan oktatás** megszervezésének szabályai:

- Az iskola igazgatója kijelöli azt a március 1. és 14. közötti időpontot, amikor az egyházi jogi személy tájékoztatást tarthat a tanulóknak, szülőknek, és erről tíz nappal előtte tájékoztatja az egyházi jogi személyt. Az egyházi jogi személy képviselője a beiratkozáskor is jelen lehet.
- Az igazgatónak biztosítania kell, hogy a hit-és erkölcstan oktatásához kapcsolódó papíralapú dokumentumokat a szülők megismerjék.
- Az iskola március 16. és 31. között nyilvánosságra hozza – az iskola honlapján, illetve a helyben szokásos módon – a következő tanévben a hit- és erkölcstan oktatást vállaló egyházi jogi személyek megnevezését, illetve képviselőjének nevét, címét.
- Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülőnek nyilatkoznia kell, hogy az erkölcstan oktatást, vagy valamelyik egyházi jogi személy által szervezett hit-és erkölcstan oktatását igényli gyermeke számára. A nyilatkozattal a szülő egyben hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és osztályának megnevezését átadja a választott egyházi jogi személynek.
- Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára erkölcstan oktatást szervez.
- Ha valamely egyházi jogi személy nem vállalja a hit-és erkölcstan oktatást a szülőnek ismételten nyilatkoznia kell arról, hogy erkölcsant, vagy hit-és erkölcsant választ gyermeke számára.
- A szülő írásban igényelheti olyan egyházi jogi személy hit-és erkölcstan oktatását is, amely nem tartott tájékoztatót az iskolában. Az ilyen igényről az igazgató írásban értesíti a szülő által megjelölt egyházi jogi személy képviselőjét.
- A beiratkozást követő három napon belül az iskola átadja a hit-és erkölcstan oktatására jelentkezett tanulók fent megnevezett adatait, és egyeztetést folytat a tanulócsoporthoz kialakításáról.
- Az erkölcstan helyett választott hit-és erkölcstan órákat elsősorban az erkölcstan órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.
- Amennyiben az egyházi jogi személy az erkölcstan órával azonos időpontban a hit- és erkölcstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértése alapján, illetve az iskola és az egyházi jogi személy írásos megállapodása alapján a hit – és erkölcstan órákat más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül is meg lehet tartani.
- A fenntartót június 30-ig kell tájékoztatni a hit-és erkölcstan oktatására létrehozott csoportok létszámáról.
- Tanév közben a hit-és erkölcstan oktatásban meghatározott

csoportbeosztás nem változtatható.

- Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az erkölcsstan vagy hit-és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.
- Amennyiben a szülő a tanuló számára a második-nyolcadik évfolyamokon **erkölcsstan helyett hit-és erkölcsstan** vagy **más egyházi** jogi személy által tartott **hit –és erkölcsstan oktatást** választ, a tanulmányok megkezdésének feltételeit az újonnan választott egyházi jogi személy határozza meg.
- A hit-és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az iskolai Pedagógiai Programunkban meghatározottak szerint történik.
- Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola biztosítja a hit-és erkölcsstan órán részt vevő tanulók felügyeletét.

2.7. Legyen élmény a tanulás

Tanulóink esélyegyenlőségének és a hátránykompenzációja érdekében mindent meg kell tennie a tantestületünknek. Az **élményszerű tanulás** számukra is lehetőséget ad oly módon felzárkózásra hogy ismereteiket, logikai gondolkodásuk fejlesztése játék közben szinte észrevétlenül történik. Ennek érdekében következnek a céljaink.

Céljaink:

- Nagyon fontos, hogy az általános iskolát mindenki sikeresen befejezze
- a korai iskola elhagyás megelőzése
- az esély teremtés javítása
- kulcskompetenciák fejlesztése
- formális oktatás hatékonysága
- informális oktatás bővítése- tanórán kívüli ismeretszerzés
- Diákjainkat fel kell készítenünk a munkaerő piac elvárásaira.
- az idegen nyelvi és kommunikációs valamint
- vállalkozói kompetenciákat kell erősítenünk

Fejlesztünk kell

- a probléma megoldó gondolkodást,
- a kreatív készségeket,
- a társadalmi felelősség vállalást,
- a környezettudatos magatartást,
- a konfliktusok kezelését
- a közösségi fejlesztést
- a közösségi együttműködést
- döntéshozatali képességeiket

- mozgásfejlesztés
- ritmusfejlesztés
- lelki és fizikai egészség fejlesztés (mentálhigiénia és egészségmegőrző ismereteket)
- az innováció iránt nyitott személyiséget,
- készségek fejlesztését

Célcsoport:

7-14 éves korosztály

Az értelmi képességek fejlesztését, a szociális kompetenciák fejlesztését úgy kell megvalósítani, hogy gyermekeink észrevétlenül, játékosan, élményszerűen sajátítsák el az ismereteiket.

Ezt támogatják azok az ismeretek, amelyeket a táblajátékok nyújtanak. Ezek lehetővé teszik a tehetséggondozást, a szabadidő igényes eltöltését, a szociabilitás erősítését, a versenyzés izgalmát és a rendszeres megmérettetést és kitartás erősítését.

Naponta tapasztalhatjuk, hogy egyre inkább teret hódít az igénytelenség, ezért szükség van olyan tevékenységekre, amelyek a gyerekek szellemi, lelki fejlődését segítik.

“Az ember minden korban szeretett játszani, versenyezni, hiszen az izgalom átélése vagy éppen az ellazulás végett mindenkinek szüksége van játékra.

A játék élmény, élvezet, az örömszerzésért végzett, önként vállalt tevékenység, amelyben egybeesnek a motívumok és a célok, így a gyerek saját maga szabályozza az örömszerzés mértékét. Jelentős szerepe van a lelki egyensúly kialakításában, fenntartásában. Johann Huizinga szerint az emberi kultúra a játékban, játékként kezdődik és bontakozik ki. Ugyanakkor a játéknak a kultúra fontos részeként társadalmi haszna is van, jelentős szerepet játszik a társas kapcsolatok kialakulásában. Játék közben a fair play, a szabályok betartása, a helytállás fontosabb a győzelemnél, gazdagodik a jellem, kockázatvállalásra és önfegyelemre nevel.”

(K. Nagy Emese)

A sikernek jellemzője, hogy megerősödik a gyerek önmagába vetett hite. Az a tanuló, aki sikert él át, úgy érzi, hogy többre képed: amikor ötöst kap nemcsak azt éli meg, hogy sikeresen hajtotta végre a feladatot, hanem úgy érzi, hogy szinte minden feladatot sikeresen meg tud oldani. És ez az igazi motiváció.

Az iskola óriási felelőssége az, hogy hogyan fejleszti a gyerek képességeit, hogyan alakítja *önértékelését*, önbizalmát, viselkedését. A gyerekeknek hinnie kell abban, hogy

az elé állított feladatot meg tudja oldani. Ez pozitívan hat az önbecsülésére, amely a tanulmányi előrehaladását szolgálja.

A sikerhez vezető utat sok tényező befolyásolhatja, például a tanár és a diák jó kapcsolata, együttműködése. A sikerhez vezető helyzet megteremtése.

Lehetőséget kell adni a gyerekek képességeinek kibontakoztatására. Az iskolai siker és a magatartás nem választható el élesen egymástól, hiszen a tanulási siker, az önbizalom megkönnyítheti a közösségbe való beilleszkedést.

Személyiségnevelés:

A személyiségnevelés része a játéktevékenység feltételeit és kereteit alkotó pedagógiai helyzetek kialakítása és a tervezett tevékenységek megvalósítása a különböző helyzetekben. A tevékenység során magatartási, gondolkodási szabályokat, elvárásokat kell a gyerekek elé állítani, amelyeken keresztül megtanulják értékelni magatartásuk helyességét, és betartják a szabályokat. A felállított normák, elvárása fejlesztő hatású, a szabályok alkalmat adnak a rendszeres visszacsatolásokra, amelyeken keresztül a gyerekek képesek lesznek követni az irányított folyamatokat.

Az iskola feladata a szaktárgyi felkészítés mellett a *személyiségfejlesztés is*.

A gyerek attól sikeres, hogy átéli, érdemes próbálkoznia, keresnie azt az utat-módot, ahogyan a céljait elérheti, és hinnie kell abban, hogy ezt az utat meg is találja.

Konfliktuskezelés

A logikai játékok jól használhatóak a *konfliktushelyzet kezelésére* a gyerekek között zajló folyamatokban, amelyekben érdekek, értékek, nézetek, szándékok kerülnek egymással szembe. Ezek megnyilvánulhatnak tevékenységekben vagy rejtett – tudati, érzelmi szinten.

Segítenek a közösségi értékrendjének és ezzel összefüggésben a személyiség kibontakoztatásának, harmonikus fejlődésének optimális fejlesztésében, miközben magatartásuk, a környezetükhöz való viszonyuk harmonikussá válik.

Mindennapjaikat átszövi a meggyőződéssé érlelődött ismeret, a pozitív szándék és akarat és a normáknak megfelelő szokások.

Segítségükkel megvalósítható a gyerekek tetteinek céltudatos és tervszerű alakítása, illetve mindazoknak a társadalmi, pedagógiai feltételeknek a biztosítása, amelyek lehetővé teszik a személyiség sokoldalú fejlesztését.

Szokások kialakítása

A készségjellegű tevékenységek elmélyülése a *szokások kialakulásához vezet*

A gyerekeknél az ismétlődő játékhelyzet generálni fogja őt arra, hogy az elsajátított módon cselekedjenek, tehát a folyamat lényege a dinamikus sztereotípiák.

Ha a szokásos cselekvés végrehajtása akadályba ütközik, vagy sérül akkor negatív érzet nyugtalanság támad, ám ha a gyerekek következetesen helyes viselkedési módokat tanúsítanak, az a helyes magatartáshoz vezet.

A helyes viselkedés elsajátítása hatással van az alkalmi viselkedésre, befolyásolja és meghatározza azt.

Legfőbb nevelési cél: Derűs légkörben egyéni képességeiknek, életkoruknak megfelelően fejlesszük a gyerekeket. Fontos, hogy a 8 osztály elvégzése után életkoruktól elvárhatóan legyenek önállóak, tudja döntéseket hozni, magabiztosak, gondolataikat tudják érthetően kommunikálni. Tudjanak a közösség elvárásaihoz alkalmazkodni, érzelmeiket megfelelő viselkedési normákkal kifejezni. Erre teremti lehetőséget az élményszerű tanulás elsajátíttatása.

Legyenek elfogadóak egymással, derűsek és rendelkezzenek reális énképpel.

Informális tevékenységek és a pedagógiai program tantárgyi rendszerének/helyi tantervének kapcsolata

„Az **informális** oktatás lényege, hogy a diákok játszva, feladatok, viták útján sajátítsák el az anyagot. A gyerekek egy jól sikerült óra után gondolataik támadnak a hallottakról. Az informális oktatás célja a gondolkodásra nevelés, a vitakultúra és a személyes megnyilatkozások fejlesztése. A gyerekek és az oktatók között közvetlenebb lesz a viszony, képesek lesznek a diákok nagyobb „közönség” előtt megnyilvánulni. Az órák interaktívak, bevonják a diákokat a tanulásba, így nem csak tanítanak, szórakoztatnak is, de egyúttal felkeltik a figyelmet.”

Wikipédia

<i>Informális tevékenység</i>	<i>Tantárgyi rendszer / helyi tanterv</i>	<i>Megjegyzés</i>
Táblajátékok, digitális tananyag és IKT eszközök használata	Matematika tantárgy (alsó és felső tagozaton)	Logikai gondolkodás, gyorsabb problémamegoldás, stratégia, térfoglalás, együttműködés, előrelátás fejlesztése
Dramatizáló játékok, táblajátékok, stratégiai játékok és IKT eszközök használata	Magyar nyelv és irodalom tantárgy (alsó és felső tagozaton)	Együttműködés, kommunikációs készségek, önkifejezés, jobb kiállás, magabiztosság, mozgás, érzékenyítés és egymás elfogadásának fejlesztése
Táblajátékok és IKT eszközök használata	Történelem és földrajz tantárgy	Stratégia, logikai gondolkodás, előrelátás,

	(felső tagozat)	együttműködés, pénzügyi kultúra és gazdálkodás, térfoglalás
Digitális tananyag, logikai játékok és IKT eszközök használata	Természettudományos tantárgyak (felső tagozat)	Együttműködés, kommunikáció, magabiztosság, önbizalom
Logikai játékok és IKT eszközök használata	Vizuális kultúra, Vizuális nevelés, Életvitel és gyakorlat tantárgyak (alsó és felső tagozat)	Térlátás, térfoglalás, kézügyesség és finommotorika fejlesztése magabiztosság, együttműködés kritikai érzék, szépérzék fejlesztése
Mozgásfejlesztő játékok, trambulín, sporteszközök és IKT eszközök használata	Testnevelés és sport Mozgásfejlesztés (alsó és felső tagozat)	Mozgásfejlesztés, ritmusérzék fejlesztése, együttműködés, térfoglalás magabiztosság, segítőkészség és egymás elfogadásának fejlesztése
Logikai játékok, hangszerek, digitális tananyag és IKT eszközök használata	Ének-zene, Ének-zene orientáció (alsó és felső tagozat)	Önbizalom, előrelátás, magabiztosság, szereplési vágy, társas kapcsolatok, mozgás és ritmusérzék fejlesztése, kommunikáció, együttműködés, hangszeres tanulás, auditív és motorikus készségek fejlesztése
Logikai játékok, bábok, hangszerek, mozgásfejlesztő játékok és IKT eszközök használata	Dráma és tánc tantárgy (alsó és felső tagozat)	Magabiztosság, önbizalom, együttműködés, társas kapcsolatok, mozgásfejlesztés, ritmusérzék fejlesztése, kommunikáció, képzelőerő, beleélő képesség fejlesztése

Informális tevékenységek és a pedagógiai program tanórán kívüli tevékenységeinek kapcsolata

<i>Informális tevékenység</i>	<i>Tanórán kívüli tevékenység</i>	<i>Megjegyzés</i>
Játszótéri eszközök, sporteszközök, kültéri táblajátékok és udvari társasjátékok használata	Szabadidős tevékenységek	Mozgásfejlesztés ritmusérzék fejlesztése, együttműködés, stratégiai gondolkodás, logikai gondolkodás, magabiztosság, szociális kompetenciák fejlesztése, egészségnevelés, elfogadás
IKT eszközök, táblajátékok, logikai játékok, társasjátékok sporteszközök, udvari játékok és hangszerek	Szereplések, versenyek, „Játsszunk együtt!„	Együttműködés, önbizalom, versenyszellem, kudarc megismerése és elfogadása, nyereség megismerése és elfogadása, gondolkodás fejlesztése, közös élmények, elfogadás, egészségnevelés, érzékenyítés fejlesztése
Szabadulószooba	„Szabadulj, ha tudsz!” Tanulmányi kirándulások	Együttműködés, véleménynyilvánítás, versenyszellem, közös élmény, logikai gondolkodás, stratégiai gondolkodás, szociális kompetenciák fejlesztése
Játékóra	„Mi csak játszunk egy kicsit!” Tanórán kívüli osztályprogram	Szociális kompetenciák fejlesztése, együttműködés, logikai gondolkodás fejlesztése, játékra nevelés, szabálykövetés, elfogadás fejlesztése

A program megjelenése a tanórákon:

Matematika

A táblajátékok megismerése és tudatos alkalmazása segítségével a tanulók logikai gondolkodásának fejlesztése a cél. Minden évfolyamon a játékok használata szervesen beépül a matematika órákba. A problémamegoldás és a stratégiai gondolkodás elsajátításával a mindennapi élet kihívásait is könnyebben áthidalhatják a tanulók.

A sakkjáték segítségével a becslés, számolás, a bábuk elhelyezéséhez kapcsolódó kérdésekkel a kombinatorikus gondolkodás képességét fejleszthetjük, a bábuk mozgatásával kapcsolatos kérdésekkel a koordináta-rendszerben való tájékozódás mélyíthető el. A sakktábla darabolásaival a hosszúság, a terület becslése és a geometriai transzformációk is gyakorolhatóak.

Magyar nyelv és irodalom

A tanórák során nagyon fontos cél, hogy a tanulók a kommunikációs- és a nyelvi kifejezőkészséget a koruknak megfelelő szinten elsajátítsák.

A kártyajátékok során képesek a szabályok betartásával a szókincsük bővítésére nem tudatos, hanem játékos formában. Használják a fantáziájukat egy-egy szituáció elképzeléséhez, eljátszásához. A megjelenésükhöz és a magabiztosságukhoz a rendezvényeken való szereplés nagyban hozzájárul.

Történelem és földrajz

A történelem tantárgyon belül a gyerekeknek lehetőségük nyílik arra, hogy megismerjék a logikai és táblajátékok keletkezésük folyamatát, a kialakulásuk helyszíneit és megismerkedjenek a játékok népszerűsítésében szerepet játszó történelmi személyiségekkel.

Földrajzórán azzal foglalkoznak, hogyan jelentek meg és terjedtek el a játékok a Föld különböző részein. További cél, hogy a tanulók téri tájékozódó képességei és a viszony fogalmak megfelelően el legyenek mélyítve.

A játékok alkalmazása során a tanulók mindkét tantárgy vonatkozásában stratégiákat alkotnak és képesek lesznek a várható eredmények megbecslésére.

Természettudományos tantárgyak

A természettudományos tantárgykörben a társas- és kártyajátékok segítségével a tanulók a kísérletezgetést, a választási lehetőségek mérlegelését, a lehetséges kimeneteket, a megfigyelési képesség fejlesztését és a döntések meghozatalát lesznek képesek elsajátítani. Fontos szempont, hogy a diákok a tanórákon a játékok segítségével az ismereteiket bővíthessék és azokat a lehető legjobban el is mélyítsék.

Vizuális kultúra és vizuális nevelés, életvitel és gyakorlat

A vizuális nevelés nagyon fontos a tanulók életében, mert számukra az egyik legfontosabb kifejezési forma és lehetőséget biztosít a személyiségfejlesztésre is. A játékok segítséget nyújthatnak a térlátás fejlesztésében, és az összefüggések meg- illetve felismerésében.

A rajz és technika órákon lehetőség van saját táblajátékok és logikai játékok tervezésére és elkészítésére is.

Testnevelés és sport

A logikai gondolkodás mellett nagyon fontos feladatunk, hogy a tanulók testi fejlődését is elősegítsük. Az élményszerű tanulás testnevelés órákon is megjelenik, mert a mozgásfejlesztés játékos formában, a megfelelő eszközökkel, csoportosan és egyénileg is történik. A sportolás és mozgás öröme mellett, az együtt játszás és a szabálykövetés kialakítására is nagy hangsúlyt fektetünk.

Ének-zene és ének-zene orientáció

Iskolánkban a tanulók felmenő rendszerben, emelt óraszámban tanulhatják az ének-zenét. Az orientáció lehetősége biztosít a tehetségfejlesztésre és a képességeik kibontakoztatására.

A táblajátékok, azon belül a sakkjáték segíthet a tanulóknak a kottaolvasás és kottairás elsajátításában, a zenei összhang és a zenei rendszer felismerésében. A ritmushangszerek használatával képesek lesznek együttzenélni és örömmel zenélni. Mindezek mellett a ritmusfejlesztés nagy jelentőséggel bír az olvasás- és az írástanulás folyamatában is.

A zenetanulás során fejlődik a hallás és a szépérzék is.

Dráma és tánc

A zene tanulása mellett fontos szerepet tölt be a tánc szeretete is tanulóink életében. A mozgás, a ritmus és a tánc már kicsi koruktól kezdve az életük része, és ezt az iskolai keretek között, folyamatos támogatással tanórákon is biztosítjuk számukra. Célunk, hogy a diákok képesek legyenek a magabiztos megjelenésre, a megfelelő kommunikációs csatornák alkalmazására. A tánc és a zene segítségével lehetőség van különböző rendezvényeken is megjelenni egy-egy produkcióval.

A program megjelenése a tanórán kívüli foglalkozásokon:

Az egésznapos iskola is lehetőséget biztosít a tanórán kívüli foglalkozások, a szabadidős tevékenységek megszervezéséhez. Az élményszerű tanulás megjelenik a tanulók délutáni elfoglaltságaiban is.

A mozgásfejlesztő játékok, a kültéri táblajátékok, az asztali játékok és a játszótér segítséget nyújt a diákok szociális kompetenciáinak fejlesztésére. Megtanulnak együttműködni és ami a legfontosabb, hogy együttj átszani.

A szabadidős tevékenységek közben törekednünk kell az egészségnevelésre és a mozgásfejlesztésre is. A játszótér használatakor a tanulók kint a szabadban, játékosan fejlődhetnek mind szociális, mind testi értelemben. Fejlődik a nagymozgásuk és a koordinációs képességeik is.

A program keretében megvalósuló programok:

➤ „Játszunk együtt!” - játéknapp

E program keretein belül a kistérségi iskolák tanulóival közösen a játékok kipróbálásáról, verseny szervezéséről szól a nap.

Célunk, hogy minnél több diákkal ismertessük meg a tábla- és logikai játékokat. A feladatokban a pedagógusok is szervesen bekapcsolódhatnak, hiszen ők is a csapattaggá válhatnak, így közösen, együttműködve a tanulókat támogatva ösztönözhetik a csapatot a jobb teljesítményre.

Fontos feladatnak tekintjük, hogy egyenrangú partnerként tekintsenek egymásra mind a diákok, mind a tanulók.

A versenyzés mellett a jó hangulat és a közös élmények szerzése is szempont.

➤ „Szabadulj, ha tudsz!”

A program lehetőséget biztosít számunkra, hogy betekintést nyerjünk egy Szabadulószobába.

A felső tagozatos diákok egy kirándulás alkalmával meglátogatnak egy Szabadulószobát, ahonnan megadott idő alatt, a tudásukra és a logikai gondolkodásukra hagyatkozva kell kiszabadulniuk.

A feladat megoldásához szükséges, hogy össze tudjanak dolgozni, mert csak együttesen lesznek képesek a feladatokat megoldani. Fontos, hogy felismerjék egymás erősségeit és gyengeségét, mert ezekre kell építeniük.

➤ „Mi csak játszunk egy kicsit!”

Állandó programként valósul meg a délutáni szabadidős tevékenység megszervezése során az osztályon belüli játékkora, ahol a tanulók felügyelet mellett kipróbálhatnak különféle játékokat. Fontos, hogy minél több játékkal megismerkedhessenek, így mindenki megtalálhatja a számára legmegfelelőbbet, amiben sikerélményei lehetnek.

Lehetőségük van saját csapatok kialakítására és az egymás elleni „küzdelemre” is.

Célunk, hogy megtanulják a kudarcot és a győzelmet is kezelni.

A közös játék, az átélt izgalmak, az egymásért való szurkolás a csoportkohéziót erősíti. Fontos, hogy képessé váljanak megbízni egymásban, és felismerjék saját, illetve egymás gyengeségeit és erősségeit. Merjék felvállalni a döntéseiket és azok esetleges következményeit.

➤ Versenyek, szereplések

A különböző házi-, illetve kistérségi versenyek alkalmat biztosítanak arra, hogy megmutathassuk az erősségeinket.

A tanulók lehetőséget kapnak táncos, hangszeres és akár prózai művek előadására.

Célunk, hogy minél több szerepben kipróbálhassák magukat diákjaink, így növelve magabiztosságukat, és erősítve önképüket.

Mind az iskolai rendezvényekre, mind a kistérségi versenyekre lelkesen készülünk tanulóinkkal együtt.

Rendszeresen részt veszünk

- helyi és kistérségi szavalóversenyeken
- városi ünnepségeken
- saját rendezvényeinken, pl.: Ady-napok, Kultúrák fesztiválja, adventi gyertyagyújtás, farsang, karácsonyi műsor, stb...
- sportversenyek

A versenyekre és szereplésekre való felkészülésben nagy segítséget nyújtanak intézményegységünk, az Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusai is.

A művészeti oktatás:

A művészeti iskolák telephelyei megjelentek a kisebb falvakban is, és olyan gyerekek kaptak lehetőséget egy magas szintű képzésbe bekapcsolódni, akik ezzel a területtel eddig nem találkoztak.

A művészeti iskolák többsége olyan szakokat indít, amelyekben a gyerekek könnyen megtalálják az alkotás örömét. Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a gyerekek számára értelmes, fejlesztő tevékenység van jelen a délutáni órákban. Enélkül feltehetően több lenne a gond délutánonként a gyerekekkel.

A közművelődésében is értéket jelentenek a művészeti iskolák.

A helyi közösségekre gyakorol hatást, mely szinte mindenhol kimutatható. A kistelepüléseken egyre kisebbre zsugorodó kulturális élet biztos pontjai a művészeti iskolák félévi, év végi és egyéb bemutatói.

A hátrányos helyzetű gyerekek a művészeti oktatásban

A szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek közül sokan tanulási nehézségekkel küzdenek, nincs meg a megfelelő családi háttér, a tanulás iránti motiváció hiányzik, az oktatásban való jelenlétük gyakran konfliktusokkal terhelt.

Már az első években kialakul bennük, hogy az iskola egy rajtuk kívül álló dolog, ahol kudarcaik vannak. Hamar rögződik a negatív énkép, amit kudarcélményeik konzerválnak, egyre nagyobb szakadék lesz az elvárt és az általuk nyújtott teljesítmény között, és ez az út egyenesen vezet a bukáshoz, a lemorzsolódáshoz. Ezen a problémán azonban sokat segíthet a művészetoktatás.

Az alkotó tevékenység adta sikerélmény segít az önbecsülés helyreállításában, a pozitív énkép beállításában. Megfelelő tanári irányítással mindenkit könnyen rá lehet vezetni a művészeti kifejezés útjára.

Az új köznevelési törvény kiemelt feladata a művészeti nevelés, ami összhangban van iskolánk egyik specialitásával, az emelt szintű ének-zene oktatással.

Három évvel ezelőtt vezettük be ezt a képzési formát. Ennek a munkának látványos eredményei számtalan elismeréshez juttatták tanulóinkat, kollegáinkat.

Az ének-zene területén végzett oktató-nevelő munkánkra támaszkodik a iskolánk intézményegysége az Alapfokú Művészeti Iskola.

Rendszeresen szerepelnek tanulóink városunk kulturális programjain.

Ének-zene tagozatos osztályainkban 2. osztálytól az emelt szintű oktatás mellett tánc tanítás folyik, fejlesztve a tanulók mozgáskultúráját.

Iskolánknak ez az a specialitása, ahol a gyerekek a legtöbb sikerélményhez jutnak, a közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés és a tanulás terén is.

Az ének-zene emeltszintű oktatása olyan alapokat biztosít a tanulásban, amelyek segítségével a hátrányos helyzetű tanulók is sikereket érhetnek el.

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére, a közoktatásban kiemelt feladat. Különösen a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregáció-mentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a közoktatási intézményen belül érvényesülnie kell.

Mint a helyzetelemzésből is kitűnik, iskolánkban a tanulók között fokozatosan nő a hátrányos, a halmozottan hátrányos, és a veszélyeztetett helyzetű, valamint az etnikai kisebbséghez tartozó tanulók száma.

Az egyes osztályok tanulói között a hátrányos helyzet tekintetében nincs számottevő különbség.

Az iskola programja az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

1. Kiszűrni azokat a tanulókat, akik
 - a családi, mikrokörnyezetből adódóan hátrányos helyzetűek
 - a családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek
 - iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
 - csonka családban nőnek fel
 - munkanélküli szülők gyermekei
 - átmenetileg hátrányos helyzetűek.
2. A hátrányos helyzet felmérése, integrálása, a hátrány meghatározása, egyeztetés a gyermekvédelemmel.
3. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek megtervezése, ütemtervének elkészítése.
4. A tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint.
5. Eredmények számbavétele => fejlesztési tevékenység tervezése a következő tanévre.

Az esélyegyenlőség megteremtésével kapcsolatos elvárások:

- Kompetencia alapú oktatás.
- Az intézményben tilos a hátrányos megkülönböztetés (bármiféle okból), továbbá minden olyan különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés, amelynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása. A feladatellátás módjára vonatkozó döntések, intézkedések meghozatalakor a gyermek, a tanuló mindenekfelett álló érdekét kell figyelembe venni.
- Különös figyelmet kell fordítani a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekre, továbbá az integrált nevelésre, oktatásra. Az intézmény járuljon hozzá az esélyegyenlőtlenség csökkentéséhez, a szegregációs és a diszkriminációs jelenségek megszüntetéséhez.
- A nevelő-oktató munka és a helyi programok összeállítása során kerüljön előtérbe a kompetenciaalapú képzéshez kapcsolódó minőségfejlesztési, intézményértékelési, pedagógiai mérési-értékelési ismeretek fejlesztése, az ezekhez szükséges eszközök, módszerek bevezetése.
- **Az alapfokú nevelés és oktatás szintjein:** A tanulási folyamatot megkönnyítő alapképességek és készségek, továbbá az alkalmazási kulcskompetenciák fejlesztése kiemelt feladat legyen az intézményben.

A szociális hátrányok enyhítését a következő tevékenységi formák szolgálják:

- Iskolaotthonos oktatás
- Kötelező tanulószobai foglalkozás

- Tehetséggondozó programok szervezése
- Önismereti csoportok létrehozása (működtetése)
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység
- Kirándulások
- Fesztiválok, bemutatók
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon.
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése.
- Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai, vagy napközis ellátásban részesüljön.
- Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- Támogatások: étkezési, alapítványi
- Ösztöndíjak
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- Tanulási technikák megmutatása, próbálgatása, gyakorlása.
- Állandóság, bizalom, megértés, segítőkészség, együttműködés, megerősítés, játékos jelleg biztosítása.
- Felzárkóztató, képességfejlesztő foglalkozások:
 - Kiscsoportos, csoportos szervezeti formában, tanítók és szaktanárok irányításával.
 - Hosszabb hiányzás miatti lemaradás pótlása.
 - A hiányok egyéni- és kiscsoportos pótlása, esetleg újratanítás.
 - A felzárkóztatásra szoruló gyerekeknek biztosítani a felzárkózás lehetőségét, valamint a követelményrendszernek való eredményes megfelelés lehetőségét.
 - Alapkészségek fejlesztése, megerősítése (kompetenciafejlesztés).
 - Önálló tanulásfejlesztés.

Az esélyegyenlőség szinterei és a feladatai

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése

- törvényi támogatások biztosítása
- egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- anyagi támogatáshoz juttatás segítése (alapítványi, pályázati)

Beilleszkedési, magatartási nehézséggel, tanulási zavarral küzdő tanulók segítése

- szükséges szűrővizsgálatok

- fejlesztési foglalkozások az iskolában, Nevelési Tanácsadóban
- egyéni foglalkozások, egyéni fejlesztés
- a tanulmányok kiemelt nyomon követése

Veszélyeztetett tanulók segítése

- a veszélyeztetettség kör pontos feltérképezése
- a veszélyeztetett tanulók fokozott figyelemmel kísérése
- támogatások, lehetőségek szerinti biztosítása: pszichológiai, anyagi (alapítványi)

2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Tanórai számonkérés formái:

- szóbeli felelet
- írásbeli számonkérés
- gyakorlati számonkérés

Az írásbeli beszámoltatás formái, rendje, korlátai

- Írásbeli felelet (röpdolgozat) (max. 20 perc)
- Dolgozat a szaktanár által meghatározott anyagból (max. 45 perc)
- Témazáró dolgozat: a törzsanyag adott témaköreinek elsajátítását mérő írásbeli számonkérés (max. 45 perc)
- Egyéb a szaktanár által meghatározott forma:
 - feladatlap (max. 45 perc)
 - fogalmazás (max. 45 perc)
 - tesztlap (max. 45 perc)

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

- írásbeli felelet bármikor alkalmazható
- témazáró dolgozatként írható: tesztlap, feladatlap, írásbeli dolgozat, fogalmazás (évente 3 – 4 alkalommal)

Korlátozás: az írásbeli dolgozat megírásának időpontját egy héttel előre tudatni kell a tanulókkal. Egy tanítási napon egy adott tanulócsoport legfeljebb két dolgozatot írhat. Egybeesés esetén a magasabb óraszámú tantárgy dolgozatát kell előnyben részesíteni.

A tanulók értékelésében betöltött szerepe: Kétes esetben a dolgozatjegy hangsúlyozott szerepet kap a tanuló értékelésében.

A tanulók teljesítményének értékelése Az értékelés alapelvei

- sokoldalú, tervezett és megbízható legyen
- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű
- folyamatosságot biztosítson
- az iskolai (munkaközösségi) követelményrendszerre épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás)
- félelemmentes légkörben történjen
- ismert legyen a követelményrendszer tanár, diák és szülő előtt.

Ahhoz hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit, illetve minden téma megkezdése előtt világosan meg kell fogalmazni és a tanulók tudomására kell hozni. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az értékelés formái

Szóbeli értékelé történi

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad
- a tanár megragadja a tanórán kívüli lehetőségeket is
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor
- a fogadó órákon
- a szülői értekezleten az osztályfőnökök által
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás- és szorgalom jegyek kapcsán
- az osztályfőnök által a naplók és ellenőrzők havi felülvizsgálatakor
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok, vetélkedők stb. kapcsán)
- a tantestület előtt (szélsőséges esetben)
- az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő

eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán)

Szöveges értékelés írásban

- a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények illetve problémás tanulók) dicséretetek illetve elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe
- a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok stb.)

Értékelés és minősítés

- **A pedagógusok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket** a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket. A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjegyekkel értékelik, fél-évkor és a tanév végén osztályzatokkal minősítik. (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni a tanulók teljesítményét.
- A többi évfolyamon a tanulók teljesítményeit tanév közben, illetve félévkor érdemjegyekkel értékelik (1-től 5-ig), a tanév végén osztályzatokkal minősítik, (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).
- A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük **(figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változnak, fejlődött, vagy hanyatlott).**
- Az év végi osztályzat a tanuló összteljesítményét értékeli, nem az érdemjegyek középarányosa (a tanórai aktivitást és a többlet teljesítményt is értékeljük).
- Az érdemjegyekhez és az osztályzatokhoz szóbeli értékelés is társuljon.
- A félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, az év végi a bizonyítványba kerül.
- A szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség is szempont.
- A tanórai aktivitást és a plusz munkákat is értékeljük.
- Az érdemjegyek minimális száma félévente: három vagy a tantárgy heti óraszám + 1.
- Az a tanuló, aki hiányzásai miatt nem osztályozható, a törvényben előírt módon osztályozó vizsgát tehet.
- A diák vagy szülő kérheti a tanuló osztályzatának felülbírálását a törvényben meghatározott módon.

Értékelés százalékokban:

Az értékeléskor mindig viszonyítani kell valamihez:

- átlag – ebben az esetben változhat a százalék határ,
- tanulók saját eredményeihez.
- 1-2. osztályban nem tudásmérés van, hanem készség- és képességmérés.

Érdemjegy	Minimum szintű felméréseknél	Új anyag ismertetése után	A tananyag mélyítése után	Készség, illetve jártasság szintje	5 – 8. évfolyamon
5	95 – 100 %	90 – 100 %	90 – 100 %	95 – 100 %	91 – 100 %
4	89 – 94 %	75 – 89 %	77 – 89 %	80 – 94 %	76 – 90 %
3	80 – 88 %	50 – 74 %	59 – 76 %	65 – 79 %	51 – 75 %
2	71 – 79 %	35 – 49 %	40 – 58 %	50 – 64 %	30 – 50 %
1	0 - 70 %	0 – 34 %	0 – 39 %	0 - 49 %	0 – 29 %

Az értékelés nyilvános fórumai

- házi versenyek és vetélkedők
- bemutatóórák
- speciális tantárgyi felmérések lehetősége külső, illetve belső szervezésben
- értékelés az egész diákközösség előtt (tanévzáró, tanévnyitó ünnepélyek, iskolai rendezvények)
- értékelés a nevelőtestület előtt (tantestületi értekezletek, iskolai események)

2.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni írásbeli és szóbeli felkészülés alapelvei:

- az órai munkára épüljön a feladat
- lehetőleg legyen differenciált, a gyengébb tanulónak az órán adjunk segítséget a feladat értelmezéséhez, a fogalmak megértéséhez
- legyen világos a feladat meghatározás
- azzal a céllal adjunk otthoni munkát, hogy a tanuló a különböző eszközök (pl. könyvtár, internet, multimédiás ismerethordozók) alkalmazásával tapasztalatokat szerezzen

Annak mikéntjét, hogy hét közben, pihenőnapokon, tanítási szünetekben milyen tárgyból milyen mennyiségű feladatot adjon a szaktanár, nem kívánjuk megszabni.

A feladatokat a tantervi követelményekhez, a tanulók leterheltségéhez és

életkori sajátosságaihoz igazítjuk.

A tanulói kiselőadás, házi dolgozat készítése

- legyen önkéntes a feladatvállalás
- előre meghatározott időben két héttel a beszámoló, beadás előtt legyen ismert a feladat
- kapjon a tanuló segítséget, ismerethordozók kiválasztásához (könyvtár, Internet)

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál,
- Az iskolaotthonos, illetve egésznapos oktatásban részesülő tanulóknak otthoni házi feladatot nem adunk.

A házi feladat elkészítésének hiánya, illetve a felszerelés hiánya esetén alkalmazandó értékelés:

- A pedagógusok alkalmazkodva a tanulók életkori sajátosságaihoz különböző formában alakíthatják ki, a házi feladat és felszerelés hiányának elmarasztalását, mely történhet:
 - szóban
 - írásban, külön jelölve feljegyezni az elmarasztalás különböző formáit
- Semmiképpen nem alkalmazhatják a tudás mérésénél használatos értékelési rendszert.
- A pedagógusoknak a szorgalmi jegyek kialakításánál kell figyelembe venniük a különböző hiányosságok miatti elmarasztalást.

2.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az osztályba és csoportba sorolás rendje

Az intézményünkbe felvett tanulók a következők alapján kerülnek a különböző tanulócsoporthoz, ill. foglalkozásokra:

- iskolaérettségi vizsgálat-javaslat
- szülői kérvényezés
- szakértői vizsgálat javaslatai
- a hátrányos helyzet dokumentálása az integrált és képesség kibontakoztató

oktatás esetében

A nyelvi részképesség zavarokkal küzdő tanulók esetében a magas óraszámú idegen nyelvi képzés ellenjavallt.

A többnemzetiségű település, a roma népesség arányának növekedése nagy körültekintést igényel az iskolától az induló első osztályok összeállításánál.

Alkotmányos jog és szülői igény a szegregáció elkerülése.

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, valamint a hit-és erkölcsant.

A csoportontás elvei:

Az Nkt. törvény meghatározza a maximális osztálylétszámot. Amennyiben a tanulólétszám 5%-kal meghaladja a törvényi maximumot, csoportot kell bontani.

A csoportbontás célja: hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az alapképzést kiegészítő tanórai foglalkozások besorolási szempontjai

Nemzetiségi, etnikai képzésben részt vevő tanulócsoport akkor indítható, ha legalább 8 tanuló szülei ezt írásban igénylik.

A logopédiai foglalkozásokra utalás a nevelési tanácsadó, ill. képességvizsgáló javaslata alapján történik.

Az iskolai napközi otthonba, illetve tanulószobába minden hátrányos helyzetű tanulót, és minden olyan tanulót, akinek mindkét szülője dolgozik, fel kell venni.

A választható foglalkozások esetében a választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségi kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön 2 kisebbségi – német és roma - önkormányzat működik. Iskolánkban a fenti kultúrák megismertetése magyar nyelv és irodalom, valamint felsőben történelem tantárgyak keretében történik.

2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A köznevelésről szóló törvény az általános iskolában évente két alkalommal, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Az

általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségei fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A fenti kötelezettség végrehajtásának megkönnyítésére, a tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez iskolánk a használható tesztek közül, az **Netfit rendszert** választotta ki a helyi adottságaink figyelembe vételével, amely a következő elemeket tartalmazza:

1. Egyensúlyozás (Flamingó teszt)
2. Lapérintés (Tapping)
3. Ülésben előrenyúlás (hajlékonyság)
4. Hanyattfekvésből felülés (erő-állóképesség)
5. Helyből távolugrás (gyorsasági erő)
6. Függés hajlított karral (erő-állóképesség)
7. 10x5 méter ingafutás (futási gyorsaság)
8. Állóképességi ingafutás (20 m progressive shuttle run)

Az Eurofit eredetileg 0-20 fokozatú pontskála szerint értékeli, amit minden tesztelemre külön számítanak ki. A tesztenkénti pontszámokat összeadva kapjuk a végeredményt. Az így kapott összpontszám statisztikai jellemzői és eloszlása alapján adható meg a végső minősítés.

A követelmények legobjektívebb mutatói a fittségi próbákön produkált abszolút értékek. Igaz ezek mindig abszolút rangsorba is állítják a tanulókat, azonban odafigyelünk, hogy ne kövessük el azon pedagógiai hibát, hogy ezeket a teljesítményeket ne függetlenítsük el a gyermekek morfológiai eltérésétől. Ezek a mérések, mint egy tükrök szerepelnek a tanulóknak. Ezekkel a nálunk bevált egyszerű eszközökkel, formákkal kapjuk az objektív eredményeket és azt a tanulói teljesítmények javítására motiváló eszközként, használjuk fel.

Általános vizsgálati szempontok, és a módszerek gyakorlati hasznossága

- A vizsgálat megkezdése előtt a próbázónak tisztában kell lenni a vizsgálat céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- A vizsgálati módszert, az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján kell elvégezni.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik.
- A motorikus próbákat jól szellőző, nagy teremben, illetve szabadtéren

- célszerű végrehajtani.
- Valamennyi próbát sportöltőzetben célszerű elvégezni.

2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségfejlesztés magába foglalja a **korszerű egészségnevelést**, az elsődleges prevenciót, a mentálhigiénét, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatait, módszereit.

A prevenció

Az egészségfejlesztés és annak egyik megvalósulási formája a **korszerű egészségnevelés** az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul.

Ide tartozik pld. az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltés, a mindennapi testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósítása.

Az iskolának e fenti primer prevencióban van jelentős szerepe, így az egészségnevelési feladatok meghatározásánál is e területekre kell a hangsúlyt fektetni.

Az iskolai egészségnevelés elvei:

- az egészségnevelés átszövi az iskola mindennapjait
- megismerteti az egészséges életmód ismérveivel
- megismerteti a káros szenvedélyek hatásával
- az iskola falain belül lehetséges az egészséges életmód gyakorlása
- a testi és lelki egészség egyaránt hangsúlyos szerepet kap

Egészségnevelés és egészségfejlesztési kommunikáció területei

- tanóra, napközi,
- szabadidős foglalkozás, sportprogram, sportkör, kirándulás,
- szülői értekezlet,
- szakmai tanácskozás,

- iskolai honlap,
- más intézmény, civil szervezet programjához való kapcsolódás,
- prevenciót végző partnerek bekapcsolása iskolai programba,
- írásos tájékoztató szülők felé.

Étkezés az iskolában

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek, fiatalok megfelelő helyen, megfelelő ételeket fogyasszanak az intézményben. A gyermek étkezése, a fejlődő szervezet igényei miatt, különös gondot követelnek.

Iskolai menza és napközi

Az intézményünk csak tálaló konyhával rendelkezik, amely a HACCP feltételeknek megfelel. Feladatunk:

- Folyamatosan ellenőrizzük az ételek mennyiségét és minőségét, és probléma esetén azonnali jelzéssel élünk.

Tízórai

A tanulóknak lehetőséget adunk, hogy tanári felügyelettel nyugodt körülmények között elfogyasszák az otthonról hozott, illetve a kapott ételeket. Szülői értekezleteken felhívjuk a családok figyelmét a reggeli fontosságára és a tízórai szerepére.

Egészségnevelés tantárgyi programokban

A pedagógiai rendszerbe beépülő témák:

- ☐ önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- ☐ az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- ☐ az értékek ismerete
- ☐ az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- ☐ a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- ☐ a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- ☐ a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete
- ☐ a szenvedélybetegségek elkerülése
- ☐ a tanulási környezet alakítása
- ☐ a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- ☐

Az egészségnevelés színterei:

- ☐ Tanórai foglalkozások
- ☐ Szaktárgyi órák témafeldolgozása

Minden szaktárgynak van kapcsolódási pontja az egészségfejlesztéshez, amelyre a helyi tanterv tervezésekor külön figyelmet kell fordítani:

- ☐ Az élő szervezet működését tekintve fontos tanóra a **biológia**, ahol az emberi test részeiről, feladatairól illetve a betegségek okairól szerezhetnek információkat.
- ☐ A **földünk és környezetünk** tantárgy keretében az ember környezete, annak alakítása, a környezetvédelem és annak emberre gyakorolt hatása jelenik meg. A természettel harmóniában élő ember test-lelki egészsége közötti összefüggés ma már vitathatatlan.
- ☐ A **magyar nyelv és az irodalom**, valamint a művészetekkel foglalkozó tantárgyak (éneke- zene, tánc, rajz- és vizuális kultúra) főként az esztétika csatornáján, a művészet élményszerző hatásán keresztül hat az emberi szellemre és lélekre. Ezáltal segít egy magasabb, emberhez méltó életminőség, kreativitás kialakításában.
- ☐ A **testnevelés és sport** tanórákon az életkornak, fizikai fejlettségnek megfelelő program összeállításával egyrészt a fizikum felépítését, megerősödését szolgálhatják. Másrészt – és ez legalább annyira fontos – igényt alakítanak ki az iránt, hogy a testmozgás az élet állandó és szerves része legyen.
- ☐ **Kémia** órákon elsősorban az egészségkárosító anyagokkal, vegyszerekkel ismerkednek meg, különös hangsúllyal a káros szenvedélyeket okozó szerek hatóanyagaira, és hatásmechanizmusára (nikotin, alkohol), drogok).
- ☐ Legmarkánsabban azonban a komplex egészségnevelés az **osztályfőnöki** órákon jelenik meg. Ebben az órakeretben ismertetett témák: egészség, életmód szerepe, serdülőkor jellemzői, társas kapcsolatok, káros szenvedélyek;

Tanórán kívüli foglalkozások:

- ☐ napközis foglalkozások
- ☐ játékok, gyakorlatok, konkrét esetfoglalkozások
- ☐ délutáni szabadidős foglalkozások
- ☐ sportprogramok, filmvetítés, versenyek, vetélkedők, egyéb játékos programok, mozgásos játékok
- ☐ szülői értekezlet, szülőcsoport
- ☐ ismeretátadás, tanácsadás, ötletek a prevencióval kapcsolatban

Iskolán kívüli rendezvények:

- ☐ Vöröskereszt, ÁNTSZ, Családsegítő által szervezett programok
- ☐ kirándulás, sportprogramok

Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskola programjában az egészségfejlesztés mellett kiemelt szerepet kell kapnia a környezeti nevelési programnak, az ifjúság környezet- és természetvédelemre nevelésének. A

napi iskolai tapasztalat alapján szükséges a természeti környezet megőrzése, a kulturált környezet kialakítására irányuló ösztönző tevékenységek bevezetése.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk.

- a fenntartható fejlődés,
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- alapvető emberi szükségletek,
- emberi jogok,
- demokrácia,
- elővigyázatosság,
- biológiai és társadalmi sokféleség,
- ökológiai lábnyom.

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- A tanórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre.
- A hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a tanórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti és az épített környezetre, az emberre).
- Interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok).
- Tanórán kívüli foglalkozások szervezése, rendhagyó órák.

A környezeti nevelés

színterei: Iskolán belül:

- osztályfőnöki órák és szaktantárgyakon belüli lehetőségek kihasználása (környezet, illetve természetismeret, biológia, fizika, kémia, technika, számítástechnika, rajz) megfigyelések, kísérletek, mérések.
- környezeti adatok gyűjtése
- sajtófigyelés, rádió- tv híryanagok figyelemmel kísérése
- vélemények, információk gyűjtése
- önálló forráskutatás: könyvek, cikkek, tanulmányok
- rajzok, plakátok, faliújságok készítése
- diavetítések, video- és filmbemutatók
- iskolai előadások szervezése
- környezeti akciók tervezése az iskola tanulóinak teljes körű bevonásával: a Föld-napja, pályázatok, versenyek

Iskolán kívüli tevékenységek:

- terepséták, terepvizsgálatok
- természetjáró túrák
- látogatások múzeumba, állatkertbe
- a település szépségeinek ápolása
- környezeti szemétygyűjtési akciók a lakóhelyen

Osztályfőnöki órák idevonatkozó témái

- Környezetvédelem
- Április 22. - a Föld Napja
- Május 28. - Madarak és Fák Napja
- Június 5. - Környezetvédelmi világnap

Működési szabályzat rendelkezései pl:

- udvarrendezés

- szemét összeszedése
- tanulói balesetek megelőzése
- balesetvédelem
- tűzvédelem
- tanulmányi kirándulások, napközi,
- energiatakarékoskodás
- természetjárás

Papír-, hulladékgyűjtés

- őszi iskolai program

Munkahelyi-, osztálykörnyezet kialakítása

- ideális légkör megteremtése
- tisztaság, higiénia
- dekoráció (2 havonta aktuális, DÖK értékelés)
- igény a berendezési tárgyak megóvására
- osztályok versenye kéthavonta az aktualitás jegyében
- anyag- és energiatakarékos munkavégzés.

2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók magatartását, illetve szorgalmát az 1. évfolyamon a félévkor és a tanítási év végén,

2. évfolyamon, a félév végén az osztályfőnök szöveges értékeléssel minősíti. A többi évfolyamon félévkor és tanév végén is érdemjeggyel, illetve osztályzatokkal értékelik.

Az 1-8. évfolyamon a tanulók magatartását, illetve szorgalmát az osztályfőnökök minden hónap végén érdemjegyekkel értékelik.

A magatartás, illetve szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A magatartás értékelésének elvei

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1. – 8. évfolyamon:

példás (5),
jó (4),
változó (3),
rossz (2), érdemjegyeket, ill. osztályzatokat

alkalmazzuk. Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5)

Az a tanuló, aki a házirendet betartja, tanórán kívül példamutató, rendesen viselkedik. Kötelességtudó, feladatait teljesíti. Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti. Tiszteletudó társaival, nevelőivel udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik. Az osztály és az iskolai közösség életében aktív. Óvja és védi az iskolai felszerelést, a környezetet. Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4)

Az a tanuló, aki betartja a házirendet, tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik. Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti. Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti. Az osztály vagy az iskola munkájában csak felkérésre, biztatásra, vagy kijelölés esetén vesz részt. Nincs írásbeli intője, vagy megrovása.

Változó (3)

Az a tanuló, aki a házirend előírásait nem minden esetben tartja be, a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül. Feladatait nem teljesíti minden esetben, előfordul, hogy társaival és a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva. Az iskolai szabályokhoz nehezen alkalmazkodik. Igazolatlanul mulasztott, osztályfőnöki intője van.

Rossz (2)

Az a tanuló, aki a házirend előírásait sorozatosan megsérti. Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti. Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, társaival és a felnőttekkel durván viselkedik. Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza. Több alkalommal igazolatlanul mulaszt. Több szaktárgyai figyelmeztetést kapott, ill. osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek ill. osztályzatok eléréséhez a felsorolt szem- pontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1. – 8. évfolyamon:

példás (5),
jó (4),
változó (3),
hanyag (2), érdemjegyeket, ill. osztályzatokat
alkalmazzuk.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5)

Az a tanuló, aki képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi. A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, azokat elvégzi. Munkavégzése pontos, megbízható. A tanórán kívüli foglalkozásokon és versenyeken önként részt vesz. Taneszközei épek, tiszták, rendesek, azokat tanítási órákra magával hozza.

Jó (4)

Az a tanuló, aki képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, rendszeresen, megbízhatóan dolgozik. A tanórákon többnyire aktív. Többlet feladatot önként nem, vagy csak ritkán vállal, de azokat általában teljesíti. Taneszközei épek, tiszták, rendesek.

Változó (3)

Az a tanuló, akinek tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől, tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, nem mindig teljesít megfelelően. Felszerelése gyakran hiányzik, házi feladatait gyakran nem teljesíti. Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból lerontja. Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2)

Az a tanuló, aki képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg. Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen. Feladatait folyamatosan nem végzi el. Felszerelése, taneszközei hiányosak, rendetlen. A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulótársi segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül. Félévi vagy év végi osztályzata valamely tárgyból elégtelen.

A szorgalom elbíráláshoz az egyes érdemjegyek ill. osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Alapelv, hogy a tanulók, tanulói közösségek tanulmányi munkájában, magatartásában, szorgalmában, közéleti, közösségi és tanórán kívüli tevékenységében elért kimagasló eredményeit jutalmazzuk. A dicséret, jutalmazás, valamint büntetés és fegyelmezés, illetve fegyelmi intézkedések fokozatait az intézményi SZMSZ és a Házirend tartalmazza.

2.16. A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei; Egy évfolyamon való másik osztályba való átlépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha sikeresen teljesítette az adott évfolyamon előírt tanulmányi követelményeket. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

A tanuló az első évfolyamon abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a szülő beleegyezését adja. Ezért az első évfolyamot egy alkalommal lehet előkészítő évként kezelni. A második év végén, illetve a további évfolyamokon a nevelőtestület - szülői beleegyezés nélkül is – évfolyamismétlésre utasíthatja a tanulókat.

A tanuló, szülői kérésre, egy tanévben több évfolyam követelményeit is teljesítheti. A szülők kérésére rendkívüli esetben a tanuló az évfolyam másik osztályába helyezhető, amennyiben más tantervű valamelyik ott oktatott tantárgy, akkor osztályozó vizsgát kell előzőleg letennie.

A sajátos nevelési igényű gyermek 25 éves koráig vehet részt nappali rendszerű képzésben.

2.17. Az iskolaotthonos/egész napos iskola nevelési-oktatási programja

Jelenleg 1-4. évfolyamon egész napos nevelés-oktatás valósul meg, kéttanítós iskolaotthonos rendszerben.

Az iskolaotthon, mint munkaforma biztosítja az óvodából az iskolába történő átmenet zökkenőmentes megvalósítását. Jól segíti az új környezetbe való beilleszkedést és a helyes tanulási szokások kialakítását. A gyermekek nevelését-oktatását minden osztályban két tanító irányítja. A tanulók naponta 7.20 -tól 16 óráig tartózkodnak az iskolában, részt vesznek a tanítási órákon és a szabadidős tevékenységeken

Az iskolaotthonos munkaforma és a pedagógiai programunk összhangja biztosítja a tananyag elsajátítása és a tanulók személyiségének teljes körű

fejlesztése mellett a gyermekek együttműködő és tolerancia képességének kialakítását, fejlesztését, valamint egymás elfogadásának, segítségének természetes napi gyakorlatának igény szinten történő kialakítását, az eredményes felzárkóztatás és a színvonalas tehetséggondozás lehetőségét egyaránt.

A tantárgycsoportos oktatás garancia a folyamatos műhelymunka megvalósításához a szakmai tapasztalatok átadásához, a tartalmi és módszertani egységesség kialakításához.

Ez a munkaforma jó lehetőséget biztosít a tanítók számára, hogy kiteljesítsék saját pedagógiai arculatukat is. A délelőtti és a délutáni tanítási órák között gazdag és színvonalas szabadidős tevékenységekkel, önálló tanulással, gyakorlással töltik idejüket a tanulók. Az iskolaotthon napi időbeosztása jobban megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak és egyenletesebb terhelést biztosít számukra. Több lehetőség nyílik a beszélgetésre, megfigyelésre, nevelési helyzetek elemzésére és kihasználásra. Fejlődik empatikus, tolerancia- és tűrésképességük. Nyugodtabban, feszültség mentesebben kezdik meg a tanulást.

A tanítási óra és az önálló tanulás órarendi egysége biztosítja a napi tananyag elsajátítása mellett az ahhoz kapcsolódó házi feladat elkészítését, gyakorlást, felzárkóztatást, tehetséggondozást, a tananyag megértésének, esetleges hiányosságainak, bizonytalanságainak azonnali visszajelzését.

A tanulók játékos tanulással sajátítják el a tananyagot, amit a gyakorló órák (*Betűsuli* és *Számlépcső*) készségfejlesztő feladatai segítenek rögzíteni.

Nemcsak barátságos környezetben, hanem jó hangulatban tölthetik a napot, ahol minden feladatot elvégeznek, így nincs helye az iskolai tanulás utáni otthoni házi feladat adásának.

A szülőknek módjában áll átnézni a gyermek munkáját szülői értekezletek és fogadóórák alkalmával.

Célunk az iskolaotthonos munkaforma keretein belül:

- személyiségfejlesztő gyakorlatok és tevékenységek, technikák alkalmazása a tanórákon és a szabadidős tevékenységek során,
- a kommunikációs készség fejlesztése,
- a beilleszkedés segítése,
- differenciált készség-és képességfejlesztés biztosítása,
- higiénias, társas, magatartási és helyes munkaszokások kialakítása,
- helyes magatartási szabályok elsajátíttatása, a közösségi normák kialakítása, betartása, betartatása,
- egészséges és kulturált életmód kialakítására nevelés,
- a társas kapcsolatok kialakítására való képesség fejlesztése,
- önálló tanulásra, önművelésre nevelés
- konfliktuskezelési technikák tanítása hatékony működtetése,

- népszokások, hagyományok megismerése és ápolása

Az egész napos iskola

A 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben bevezetjük iskolánkba az egész napos oktatást. Ami az iskolaotthonos foglalkozásokat illeti, ezen oktatásszervezési formát, a fent említett tanévtől az egész napos iskolai oktatás váltja fel a felmenő-kivezető rendszerű alkalmazás elve szerint.

Mivel az oktatásért felelős miniszter jogszabályban határozza meg az egész napos iskolai oktatás működését, feltételrendszerét, további szabályozásra várva, szükség esetén módosítani fogjuk a Pedagógiai Programunk egész napos oktatásra vonatkozóan.

3. A sajátos nevelési igényű gyermeke nevelésének-oktatásának pedagógiai programja

Nevelési program

A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk nevelő-oktató munkáját **a hagyományos pedagógiai elveken túl** a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

A sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatása iskolánkban **integráltan és szegregáltan is** történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a habilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

A nevelés-oktatás fő feladatai:

- az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkor aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkor pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok **eszközei és eljárásai.**

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

Közös követelmények a tanítási órákon

A SNI tanulókra vonatkozó helyi tantervben megvalósításra kerülő közös követelményeket az iskolai pedagógiai programban megfogalmazott követelményekre építettük, összhangot teremtve az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejleszthetőségével, s az Irányelvekben megfogalmazottakkal. A közös követelmények megvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

A közös követelmények területei:

- társadalmi beilleszkedés,
- a gondolkodás, a megismerés
- hon és népismeret,
- környezeti nevelés,
- kommunikációs kultúra,
- testi és lelki egészség,
- tanulás,
- pályaaorientáció / énkép és éntudat /

Részletes követelmények:

Törvényi kereteit az Irányelvekben megfogalmazott, évfolyamokra bontott követelmények tükrében kívánjuk megvalósítani, szükség szerint kihasználva az évfolyamok és osztályok közötti átjárhatóság lehetőségét.

A nevelési funkciók viszonylatában - kiegészítve az oktatás területét- a személyiség diagnosztikus eljárásokkal történő szűrését célozzuk meg. Ennek jelentőségét a sokoldalú információszerzésben látjuk.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók fogyatékoságának megfelelő, legmagasabb szintű képzés mellett a sajátos nevelési igénynek megfelelő személyiségfejlesztést is meg kell valósítanunk.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapképzettséget nyújtani,
- az iskola olyan- az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó-ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató és nevelő tevékenységének célja a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztése,
- fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- a tanulók között a szorgalom, a tudás, és a munka nyerjen nagyobb becsületet,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat a nemzeti kultúra és történelem fontos eseményeivel.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható az alapiskolázás során, hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.
- Az őket körülvevő személyek, valamint az elődök / irodalmi, történelmi hősök / cselekedetei magatartási mintaként épüljenek be, amelyek közül egyéniségüknek megfelelően tudnak választani.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítélik el a testi erővel, a hatalommal, a tekintéllyel való visszaélést.
- Tudjanak azonosulni az emberszerető, toleráns magatartással.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség, az egészséges versenyszellem a játékban, az alkotásban, a sportban.

- Iskolánk kapcsolatait tágabb társadalmi szférára is kiterjesztjük a közösségfejlesztés érdekeinek megfelelően.

Az enyhe fokban értelmileg sérült tanulók esetében a következő pedagógiai eljárásokra és tevékenységekre helyezzük a hangsúlyt.

- Együttműködés és kapcsolatkiépítés az óvodával.
- Az egyéni haladási ütemre építkező, s az ahhoz igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A sérülés specifikus felzárkóztatási lehetőség biztosítása a habilitációs és rehabilitációs órák keretében.
- Napközis ellátás biztosítása az arra igényt tartó tanulók számára.
- Az életviteli gondok, nevelési nehézségek segítése a családok és a szülők vonatkozásában.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az enyhe fokban értelmileg akadályozott gyermekek képességei fogyatékoságuk és mentális sérüléseik tekintetében is nagyon eltérőek. Célunk, hogy a korlátok és lehetőségek szinkronjának megteremtésével hozzásegítse a tanulókat egyéniségük kibontakoztatásához, személyiségük teljessé tételéhez. Azt az egyszerű pedagógiai szemléletet tartjuk szem előtt, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, éppen ezért minden lehetséges eszközzel és szintén a pozitív értelemben vett másság hangsúlyozására törekszünk. Részletes lehetőségeket a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek fejezeténél ismertetünk.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Pedagógiai programunkban kiemelkedő szerepet szánunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatoknak.

Tanulóink nagy része a társadalom periferiáján élő családból érkezik nap, mint nap az iskolába.

A beszűkült környezetben élő szülők, de gyerekeik is vágnak egy stabil kapcsolatra. Egyre több a szorongó, a bizonytalanság érzésével küzdő, szeretetre, védettségre vágyó gyermek. Épp ezért az iskolának kell vállalnia, hogy színtere lehessen a szülőkkel, pedagógusokkal, intézményvezetővel történő találkozásnak, és adjon lehetőséget a nyomasztó gondok megosztására.

Feladatainkat a következőkben határozzuk meg:

- a család, és a gyermek közvetlen környezetének megismerése,
- a gyermek kapcsolatainak feltárása, /kortársközösség, tágabb környezet/s ennek ismeretében a veszélyeztető faktorok kiszűrése,
- napközi, tanulószoba szervezése annak érdekében, hogy a gyermek

- idejének nagy részét szervezett és ellenőrzött keretek között töltse,
- a helyi lehetőségek kihasználásával a szabadidő hasznos eltöltésére törekvés
/kirándulások, vetélkedők, stb./,
- napi kapcsolatteremtés a családsegítőkkal, a gyermekjóléti szolgálattal, a rendőrséggel, a gyermekorvossal, védőnőkkel, a gyámügyi feladatokat ellátó kollégával, az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelősével,

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, az etnikai tanulók felzárkóztatása

Az SNI-s tanulók jelentős része a társadalom periferiáján élő hátrányos helyzetű családi milióból érkezik. Munkanélküliek, a létminimum alatt élő rokkantnyugdíjasok. Jelentős a nagycsaládban élők száma.

Az iskoláskorú gyermek életének színtere nagy részben az iskola. A hátrányos helyzet kompenzálásának is itt kell történnie. Ehhez a munkához meg kell nyerni a szülőt, segítő érdeklődésüket gyermekük előrehaladása iránt.

A következő eljárásokkal igyekszünk enyhíteni tanulóink szociális hátrányait:

- napközi szervezése,
- felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- a nevelők segítő szándékú odafordulása a gyermekek felé,
- családlátogatások,
- a szülők nevelési gondjainak segítése, felvilágosító munka a szociális juttatásokról szülői értekezleteken,
- szükség szerint az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájának igénybe vétele,
- jogosultság és szükség szerinti segélyre javasolás,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezése az egészségügyben és a rendőrségen dolgozók segítségével,
- pályaaorientációs tevékenység.

A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.

Az együttműködés színterei: iskola, szabadidős tevékenységek.

Az iskolai ünnepek, osztálydélutánok, mind-mind színterei az együttműködésnek, melynek lehetséges formái:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- nyíltnap,
- kirándulás,
- osztályfőnöki óra,

- anyák napja, farsang, karácsony,
- iskolai ünnepek,

Az együttműködés formáinak tervezésében a fő irányvonalakat jelöltük meg. Lehetőségként szem előtt tartjuk a napi aktualitásokat, a mindennapok által lehetőségként felkínált vonatkozásokat.

Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása:

Az egészség alapértékként való felfogása az enyhén értelmi fogyatékos tanulónál is komplex fogalmat jelent.

Az iskolai egészségfejlesztés feladatai közül a mindennapos testedzésre a kötelező óraszámban megtalálható heti 3 testnevelés tanóra, a napközis foglalkoztatás és a sportkörök működése ad lehetőséget.

A testedzés jelentőségét fokozza, hogy a gyermekeknek a munkaerőpiacon - majdani munkavállalóként - szükségük lesz fizikai erőnlétükre és állóképességükre. Ezt pedig csak rendszeres testneveléssel, testedzéssel érhetjük el.

A test folyamatos fejlesztése és karbantartása feszültség levezető és fegyelmező hatású is.

Az egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra nevelés, a helyes szokások kialakítása, a betegségek megelőzése, a gyógykezelések, az egészséget károsító hatások, káros szenvedélyek kivédése, baleset-megelőzés témakörei minden tantárgy tanítása során meg kell, hogy jelenjenek. Minden pedagógiai helyzetet fel kell használni ezen ismeretek átadására.

Az egészséges táplálkozásra nevelés szempontjait figyelembe véve szükséges az iskolai étkezés kínálatát irányítani, figyelembe véve a tanulók szociális hátrányait is.

A gyógypedagógia olyan oktatási rendszer, amelynek tantervében a lelki egészség kialakításának feladatára külön tantervi programegység fogalmazódott meg.

Az enyhén értelmi fogyatékos és a tanulási és magatartási zavarokkal küzdő speciális nevelési szükségletű gyermekek személyiségének, magatartásának, szocializációs, rehabilitációs és mentálhigiénés fejlesztésére és felkészítésére szolgál a: „Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő” tantervi egység.

A környezeti nevelési program szerepe

A környezeti nevelés célja az intézményes keretek között megtervezni és tudatos pedagógiai folyamatban kialakítani és elősegíteni az ember környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés a személyiségre

komplex módon hat.

A környezeti nevelés minden fogyatékos tanuló – a későbbi életvitel kialakítása érdekében – igen hangsúlyos. A fogyatékosok okozta megismerési gátak megkívánják – úgy a természeti, mint a társadalmi környezet vonatkozásában –, hogy e nevelési terület is a helyes egyéni stratégiák kialakítását és következetes véghezvitelét biztosítsa.

Már az iskoláztatás kezdetén mind az ép, mind az értelmi fogyatékos tanulók, rendelkeznek valamiféle ismeretekkel környezetükről, érzelmekkel kapcsolódnak a világ dolgaihoz. A tanulók megismeréséhez az is hozzátartozik, hogy tudjuk, milyen képeket hordoznak magukban arról a világról, amelyben élnek. Milyen viselkedésbeli értékeket, attitűdöket alakítottak ki magukban, mi az, amire a környezettudatos magatartás kiépítésekor már mint alapra számíthatunk, ill. milyen torzulások, rossz szokások rögzültek eddigi életük alatt. A tervezésnél ezeket figyelembe kell vennünk.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a környezeti nevelés jelenidejűsége igen fontos tényező. A személyes tapasztalás, cselekvés mindig a konkrét idő és térrelációkra épül. A realitást a konkrétumot hozza be a nevelésbe. A jövő, amely jelenünktől függ - cselekedeteinktől, értékek megőrzésétől, a környezetszennyezés megállításától stb. - sokkal hamarabb, az érzelmek szűrőjén keresztül körvonalazódhat a tanulóban.

A környezeti nevelésben a tanulás tág, teljes körű értelmezése fontos elem. Ez azt jelenti, hogy nemcsak ismeretközlő, információs, tudományos, tényszerű anyagok megtanítása a cél, hanem a szerepek, magatartási módok megtanulása, életviteli stratégiák kialakítása és gyakoroltatása, attitűdformálás, érzelmi viszonyulások és értékek közvetítése is része a teljes folyamatnak. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az utóbbiak bírnak kiemelt szereppel.

A környezettudatos magatartás kialakításának elengedhetetlen feltétele az iskolai és otthoni, valamint távolabbi környezet megfeleltetése, vagy legalább közelítése a célkitűzésekhez. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fokozottabban szükséges a következetes és állandó mintaadás, a szokások szintjén is kialakított környezet- és természetvédelem.

A fogyatékos tanulók és fiatalok nevelésében/oktatásában – éppen a teljesebb társadalmi szocializáció érdekében – szükséges a környezeti nevelés kiszélesített értelmezésének alkalmazása. Nem csak a természeti környezetünk problémái öltöttek aggasztó méreteket, hanem az emberi társadalmak is kedvezőtlen irányba „fejlődnek” (fogyasztási szokások, zaj és baleseti kockázatok, víz- és talajszennyezés, agresszió, tömegmanipuláció, népességfogyás/túlnépesedés stb.).

Helyi tanterv, általános alapelvek

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a következő szempontok alapján kell a tankönyveket kiválasztani:

- A tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez;
- Fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap;
- A tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve;
- A tanulást segítő kézikönyvek, és kötelező olvasmányok sok képpel, törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történések megértésére.
- Lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre.

A speciális igényű tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti.

A taneszközök legyenek lényegyet mutatóak, színesek, figyelem felhívóak, jól tisztíthatóak, igényes kivitellűek.

Nagy szerepe van a pedagógus kreativitását tükröző saját készítésű szemléltető eszközöknek.

A nagyfokú fejlődésbeni lemaradás és a konkrétumokhoz való kötődés indokolja, hogy az iskolában speciális taneszközök a játéktárgyak, valamint a mindennapi élet használati tárgyai is.

Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai

Pedagógiai munkánk fontos része a folyamatos ellenőrzés, értékelés. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrizzük.

Az írásbeli ellenőrzésről a tanulókat az előző órán, vagy az írás előtt 3 nappal tájékoztatjuk. A szóban történő feleltetést elsősorban azoknál a tanulóknál

alkalmazzuk, akiknek a verbális készsége, kifejezésmódja nem gátolt, s így a teljesítés funkcionális gátlásokba nem ütközik. **Az értékelésnél minden tanuló önmagához mért fejlődését fejezzük ki szóban vagy írásban.**

A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere

A magatartás értékelése:

Példás: a tanuló magatartása, ha az iskola házirendjét / korának megfelelően / következetesen betartja, a rábízott és önként vállalt feladatokat felelősséggel elvégzi, viselkedése, hangneme társaihoz és felnőttekhez való viszony példamutató.

Jó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét /életkorának megfelelően / betartja, felelősségérzete, rendszeretete jó. A kapott feladatokat elvégzi, viselkedése, hangneme, társaihoz és felnőttekhez való viszony megfelelő.

Változó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét csak nevelői, társai figyelmeztetésével képes betartani, felelősségérzete, rendszeretete változó. A rábízott feladatot csak vonakodva végzi el, viselkedése, hangneme, társaihoz, felnőttekhez való viszonya kifogásolható.

Rossz: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét gyakran, illetve súlyosan megsérti, vagy viselkedésével, hangnemével társainak rossz példát mutat

A szorgalom értékelése:

Példás: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya példamutató, feladatait rendszeresen elvégzi, kötelességtudata igen fejlett, értelmi képességeinek és körülményeinek megfelelő eredményt ér el.

Jó: a tanuló szorgalma, ha munkáját, feladatait elvégzi, kötelességtudata fejlett, eredményei nem mindig érik el azt a szintet, amelyet értelmi képességei és körülményei lehetővé tesznek.

Változó: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya ingadozó, feladatait hiányosságokkal végzi, kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti, eredményei elmaradnak a képességeinek és körülményeinek megfelelő szinttől.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya nem megfelelő, feladatait többszöri figyelmeztetés után végzi el, kötelesség tudata fejletlen, munkájában megbízhatatlan, eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől és körülményeitől.

Tantervek

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv.

(A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének, oktatásának irányelve figyelembe vételével.) (2. sz. melléklet)

A törvény által biztosított szabadon felhasználható órakeret terhére választható foglalkozásokat biztosítunk. Ide építjük be a Komplex személyiség és magatartásfejlesztő programot, egyéni készségfejlesztést, dyslexia, dyscalculia, dysgraphia kezelést.

Záró rendelkezések

Jelen Pedagógiai Program **2018. szeptember 1-től** érvényes, amelynek alapján folyik intézményünkben a nevelő-oktató munka.

A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

- A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje:

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

- A hozzáférhető elhelyezés biztosítása:

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

- A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje:

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

- A pedagógiai program módosítása:

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Ha a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni, amennyiben a módosításnak pénzügyi vonatkozása is van. (Ha a módosításnak

nincs pénzügyi vonatkozása, az intézmény igazgatója hagyja jóvá a módosításokat.)

Legitimációs záradék

Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület **2018. augusztus 31-én elfogadta.**

Felülvizsgálatát 2019. évben határozta meg.

2018. augusztus 31-én az intézmény igazgatója jóváhagyta.

Berhida, 2018. augusztus 31.

Fornai Marietta
igazgató

Mellékletek

1. Az iskolai pedagógiai programjához tartozó helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
2. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv 1-8. évfolyamra
3. Az Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programja
4. Arizona program
5. Legitimálási jegyzőkönyvek

Arizona program

A program előnye, hogy a pedagógiai és a pszichológiai szemléletet ötvözi. Alkalmas a tanórákon előforduló konfliktusok kezelésére, segíti az iskolai szabályokhoz, normákhoz való alkalmazkodást, a közösségbe való beilleszkedést.

A program lényege, hogy a tanulni akaró diákok jogait megvédje a rendetlenkedőkkel szemben. A tanárok általában szokásos módon kezelik a tanórai konfliktusokat, többnyire figyelmeztetéssel, büntetéssel, de ezek gyakorta eredménytelenek, sok időt vesznek el az órából, kizökkentik a tanárt az óra menetéből.

A program a tanulók saját felelősségére épül. Megtanulják, hogy a cselekedeteiknek következménye van, mindenkinek saját maga kell dönteni, és a döntéseiért ő maga felelős. A kölcsönös tisztelet az alapja a tanár és diák együttműködésének. Az alapvető jogok és kötelességek egyaránt vonatkoznak a tanárra és a diákra:

- minden diáknak joga van a zavartalan tanuláshoz;
- minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz;
- a tanár kötelessége megvédeni a tanulni akaró diákok jogait;
- mindenkinek tisztelnie kell mások jogait.

A program „működése” a hétköznapiakban:

- Az alapszabályok rögzítése és kifüggesztése a tantermekben.
- 5-8. évfolyamokon vezetjük be. 1-4. évfolyamokon Arizona sarkot alakítanak ki a tanító nének. Nagyon indokolt esetben kiküldhetik a tanulót.
- Szünetben nincs nyitva a szoba.
- Az Arizona szobában mindig tartózkodik egy tanár, aki ott az ügyeletet ellátja.
- Az utolsó 10 percben már nem távozhat a diák az Arizona szobába.
- Az órán rendetlenkedő tanulótól a tanár megkérdezi, hogy melyik szabály ellen vétett, és a továbbiakban betartja-e vagy inkább kimegy az Arizona

szobába. Ha az osztályban való tartózkodást választja, és újra rendetlenkedik, a tanár már nem ad választási lehetőséget, hanem kiküldi a szobába.

- Az osztályterem elhagyása egy információs lappal történik, amelyen rajta van, hogy milyen probléma volt a tanuló viselkedésével.
- Az Arizona szobában a tanulónak az iskola házirendje szerint kell viselkednie. A felügyelő tanár utasításainak betartása számára kötelező. Ennek megszegése azonnali szülői bevonást eredményez.
- Amennyiben a tanuló kitölti a tervkészítő lapot, eldöntheti, hogy visszatér a tanórához, vagy a szobában folytatja a felkészülést.
- Az Arizona szobában a tanulónak át kell adnia az ott lévő tanárnak az információs lapot. Ad neki egy tervkészítő lapot, megkéri, hogy gondolja végig a történeteket és készítsen egy visszatérési tervet. Ehhez segítséget kérhet ott lévő tanártól. A „nem tudom” válaszokat nem lehet elfogadni. A tanuló csak akkor térhet vissza, ha elfogadható tervet készített, és a tanár elfogadta. (az első 4 alkalomnál)
- 1. alkalom: segítő szándékú, tanácsadó, tényfeltáró beszélgetés;
- 2. alkalom: szóbeli figyelmeztetés;
- 3. alkalom: szóbeli figyelmeztetés az osztályfőnök jelenlétében (tanítás után);
- 4. alkalom: szóbeli figyelmeztetés az osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős jelenlétében (tanítás után). A szülőnek telefonon jelezni kell a tanuló eddigi Arizona szobai tartózkodását. Eddig nincs nyoma az ellenőrzőben az Arizona szobában való megjelenésnek.
- Az ötödik alkalom után segítő beszélgetésre hívjuk a tanulót az általa választott tanárral és az osztályfőnökével– osztályfőnöki fokozat.
- A hetedik alkalommal már a szülőket, az osztályfőnököket és az igazgatót is bevonjuk a beszélgetésbe – következő fokozat.
- A további esetekben egyre több személy vesz részt a segítő beszélgetéseken (igazgató, ifjúságvédelmi felelős) – további fokozatok.
- A tanuló, aki a tanórát az Arizona szobában töltötte, nem hiányzó, csak az

adott szituációból lett kiemelve, ezért a tananyag pótlása a saját felelőssége, felelésnél dolgozatnál nem hivatkozhat az Arizona szobára, a következő órán számon kérhető a tananyag. Ha dolgozatírás közben hagyja el az osztálytermet, a dolgozatot addig értékeljük, ameddig megírta.

- Az Arizona szobában való tartózkodás csak az adott órára vonatkozik, a tanulónak a következő tanórán jelen kell lennie.
- Az Arizona program dokumentációi:
 1. Információk az Arizona szoba felügyelője számára
 2. Információs lap az osztályba való visszatéréshez
 3. Tervkészítő lap
 4. Heti nyilvántartás

A pedagógusok tanórán kívüli idejükben, önkéntesen osztják be az ügyeletet az Arizona szobában. Kéttagú csoport irányítja a programot. Feladatai:

- dokumentációs anyag előkészítése;
- értekezleteken rövid beszámoló;
- félévkor és év végén statisztika készítése.

A programot az Ady Endre Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben az Iskolai Diákönkormányzat és a Szülői Munkaközösség egyetértésével, a nevelőtestület elfogadásával és a Képviselő-testület jóváhagyásával 2011. november 15-én indult el.

Az ARIZONA program jelenleg visszavonásig szünetel.